

ARCHEOLOGIENOTA BOCHOLT - GOOLDERHEIDEWEG

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT, K. BOUCKAERT
& A. DOUCET

APRIL 2019

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Bocholt - Goolderheideweg

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Evelien Audenaert,
Kevin Bouckaert & Alexander Doucet

Opdrachtgever

Linsen bvba
Kanaalstraat 6
3920 LOMMEL

Projectnummer

2019B206

Plaats en datum

Kortenaken, april 2019

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2019B206
ISSN 2034-5615

© 2019 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	<i>4</i>
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	<i>4</i>
1.3	<i>Doelstellingen</i>	<i>7</i>
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	<i>8</i>
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	<i>8</i>
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	<i>9</i>
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	<i>11</i>
3	Bureauonderzoek	12
3.1	<i>Landschappelijke & bodemkundige situering</i>	<i>12</i>
3.2	<i>Archeologische en erfgoedkundige data.....</i>	<i>21</i>
3.3	<i>Historiek en cartografische bronnen</i>	<i>23</i>
3.4	<i>Archeologische verwachting</i>	<i>33</i>
4	Resultaten bureauonderzoek	34
4.1	<i>Algemeen</i>	<i>34</i>
4.2	<i>Beantwoording onderzoeksvragen</i>	<i>34</i>
4.3	<i>Samenvatting / assessment bureauonderzoek</i>	<i>35</i>
4.4	<i>Programma van maatregelen</i>	<i>36</i>
5	Bibliografie	37
6	Figurenlijst.....	38
7	Plannenlijst.....	39

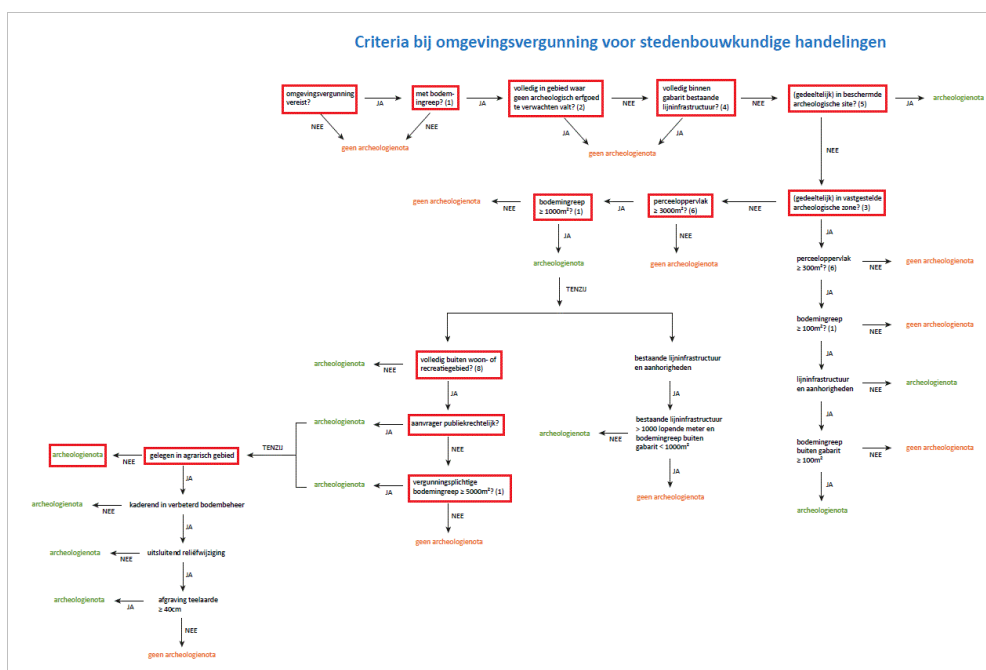
1 INLEIDING

1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Linsen bvba een archeologienota opgemaakt voor het terrein aan de Goolderheideweg te Bocholt, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Limburg. Op het projectgebied zal door de opdrachtgever de bestaande bebouwing gesloopt worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden bestaande uit 14 units. Hierrond wordt een wegenis en riolering aangelegd. Bij elke unit wordt een waterput voorzien en zullen er nutsleidingen aangelegd worden. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6.377 m².

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in april 2019 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, Linsen bvba, was dhr. Ronny Eijssen. In de onderhavige

archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

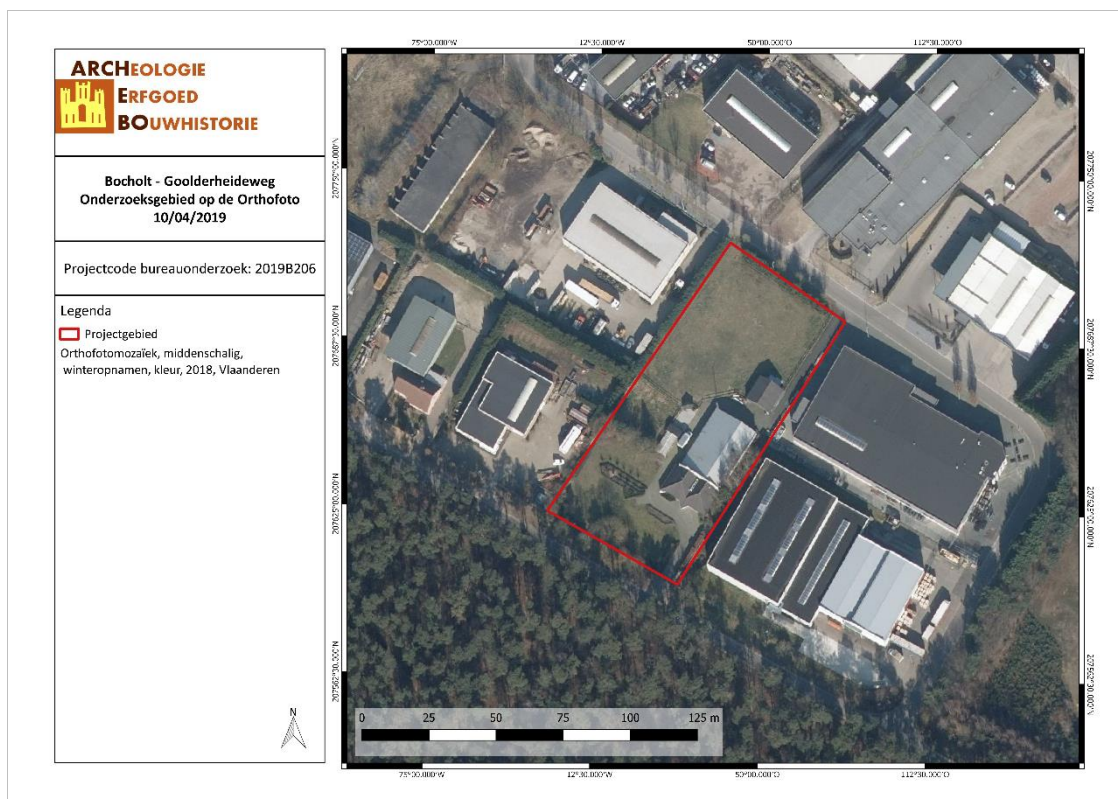
Administratieve fiche			
Naam site:	Bocholt - Goolderheideweg		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Limburg, Bocholt, Goolderheideweg 19		
Kadaster:	Bocholt, Afdeling 1, Sectie C, perceelnummers 1147L en 1147K		
Coördinaten:	A	X	232236.449
		Y	207724.544
	B	X	232279.736
		Y	207696.267
	C	X	232218.830
		Y	207597.295
	D	X	232170.106
		Y	207623.833
Opdrachtgever:	Linsen bvba Kanaalstraat 6 3920 Lommel		
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaken		
Projectcode bureauonderzoek:	2019B206		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	Linsen bvba		
Grootte projectgebied:	Ca. 6.377 m ²		
Uitvoeringsperiode:	April 2018		
Reden van de ingreep	Slopen huidige bebouwing, optrekken nieuw gebouw met 14 units, aanleg verharding en nutsleidingen		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, slopen, late bronstijd, Celtic Fields, ...		

De onderstaande GRB-kadasterkaart, de Orthofoto en het Gewestplan tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

BOGO/19/04/10/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2019)

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek aangezien de bestaande bebouwing in eerste instantie gesloopt moet worden vooraleer archeologisch onderzoek mogelijk is. De sloop (werken aan de fundamenteën, onder het maaiveld) van de aanwezige woning mag enkel uitgevoerd worden onder begeleiding van een erkend archeoloog.

De verstoring veroorzaakt door enerzijds de aanleg van het industrieterrein en anderzijds de bouw van de loods dient onderzocht te worden na de sloop van de aanwezige bebouwing binnen het onderzoeksgebied.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

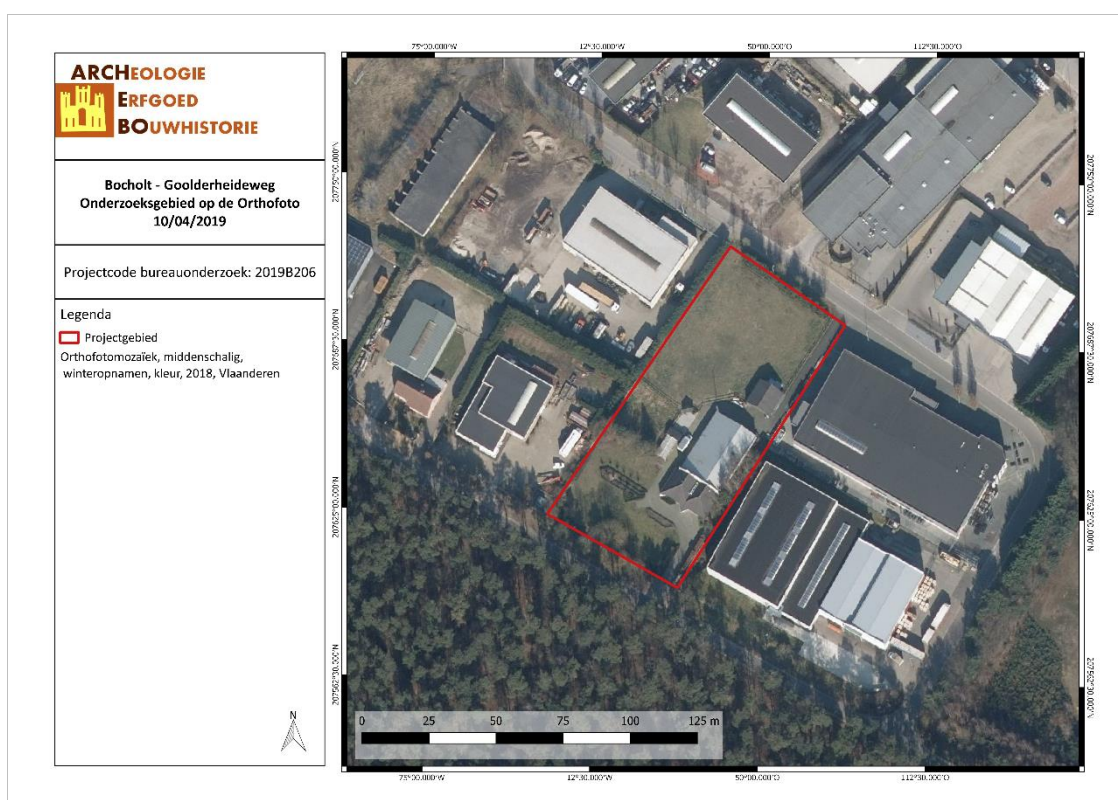
Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

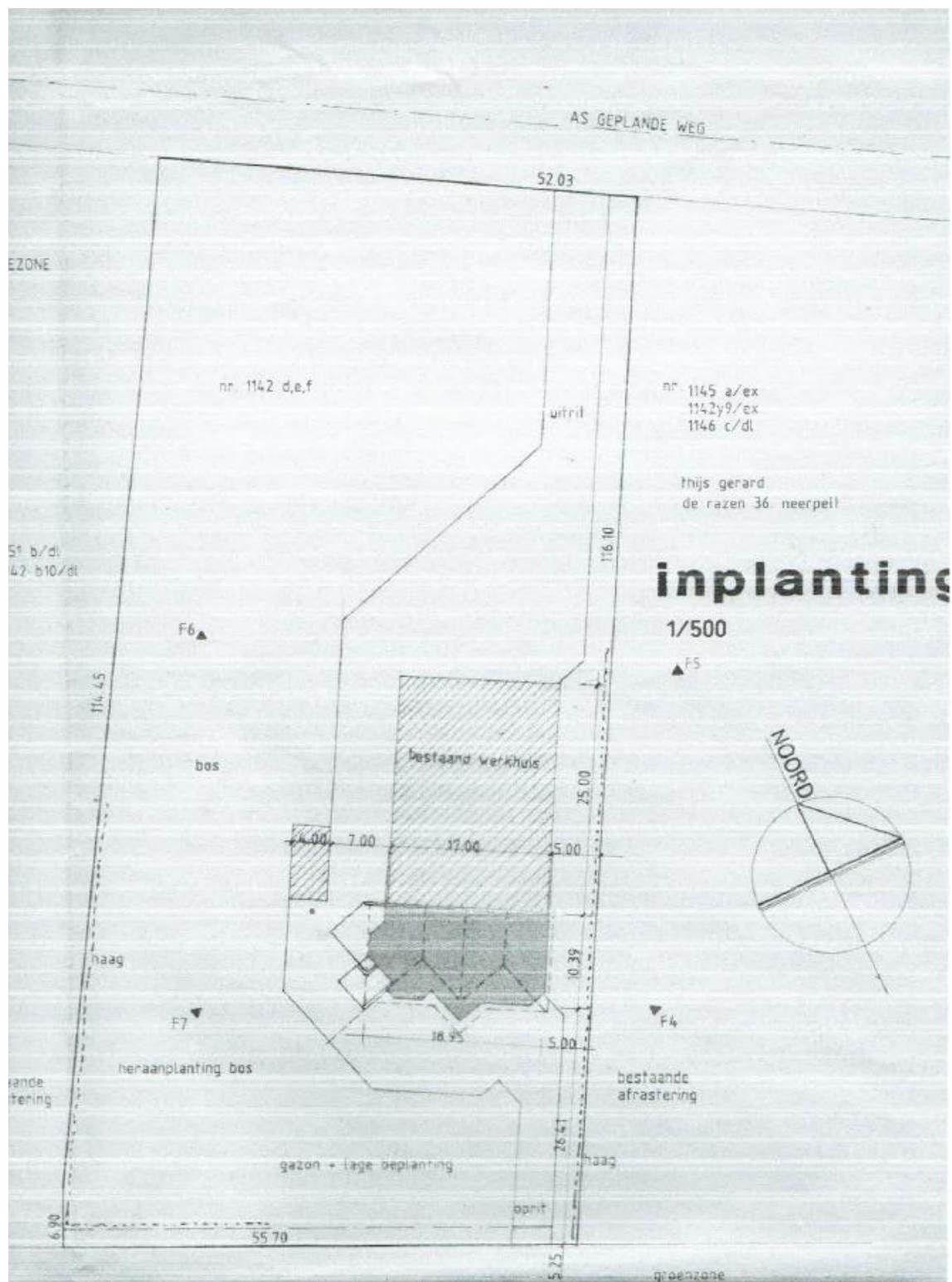
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Goolderheide 19 in Bocholt gelegen in de Belgische provincie Limburg. Aan de noordelijke zijde grenst het terrein aan de Ambachtstraat. Langsheen de oostelijke rand van het projectgebied staat momenteel een loods/werkhuis met enkele kleine bijgebouwtjes. Voor het overige zijn er rondom deze gebouwen verharding aanwezig en is de rest van het terrein ingenomen door grasland. Volgens het gewestplan ligt het projectgebied binnen 'ambachtelijke bedrijven en kmo's'. Het betreft hier meer bepaald het industrieterrein Goolder. Voor de impactbepaling van het bestaande gebouw, werd de bouwaanvraag bekeken uit het verleden, maar verstoringsdieptes zoals fundamenteën werden hierop niet aangegeven.

BOGO/19/04/10/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019)

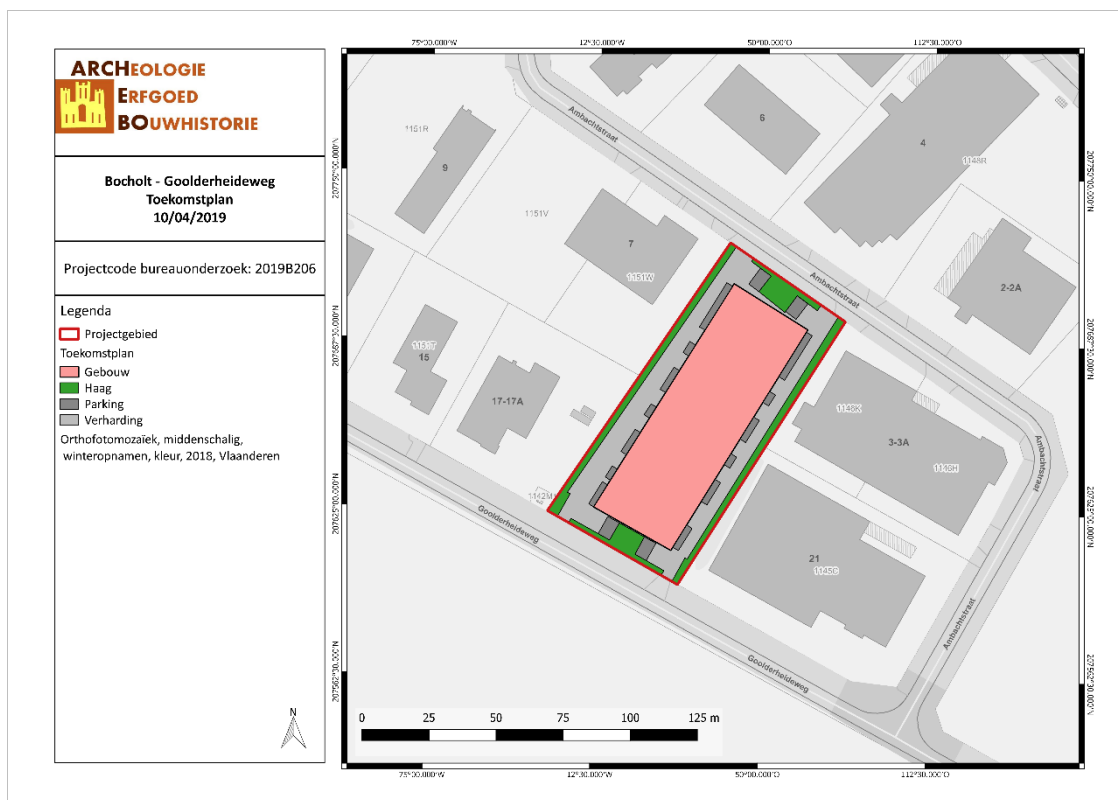
Figuur 6: Bestaande toestand (Linsen bvba, 2019)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Op het projectgebied met een oppervlakte van ca. 6.377 m² zal door de opdrachtgever de bestaande bebouwing gesloopt worden. Op het terrein word een nieuw gebouw opgetrokken bestaande uit 14 units. Voor het gebouw zal een afgraving gebeuren tot 60 cm onder het huidig maaiveld met plaatselijke funderingszolen tot circa 1,20 m. Hier rond wordt een wegnis en riolering aangelegd en parkeerplaatsen voorzien. Onder de wegnis zal een verstoring tot circa 50 cm plaatsvinden en voor de riolering tot circa 1 m diepte. Bij elke unit wordt een waterput voorzien van 5000 liter (diepte circa 2 m) en zullen er nutsleidingen aangelegd worden. Ook deze graafwerken in functie van nutsleidingen zullen machinaal gebeuren en hebben een impact op het bodemarchief. Aan de randen van het projectgebied zullen hagen aangeplant worden. Voor de duidelijkheid worden de plannen opgenomen in bijlage.

Figuur 7: Toekomstig inplantingsplan (Linsen bvba, 2019)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

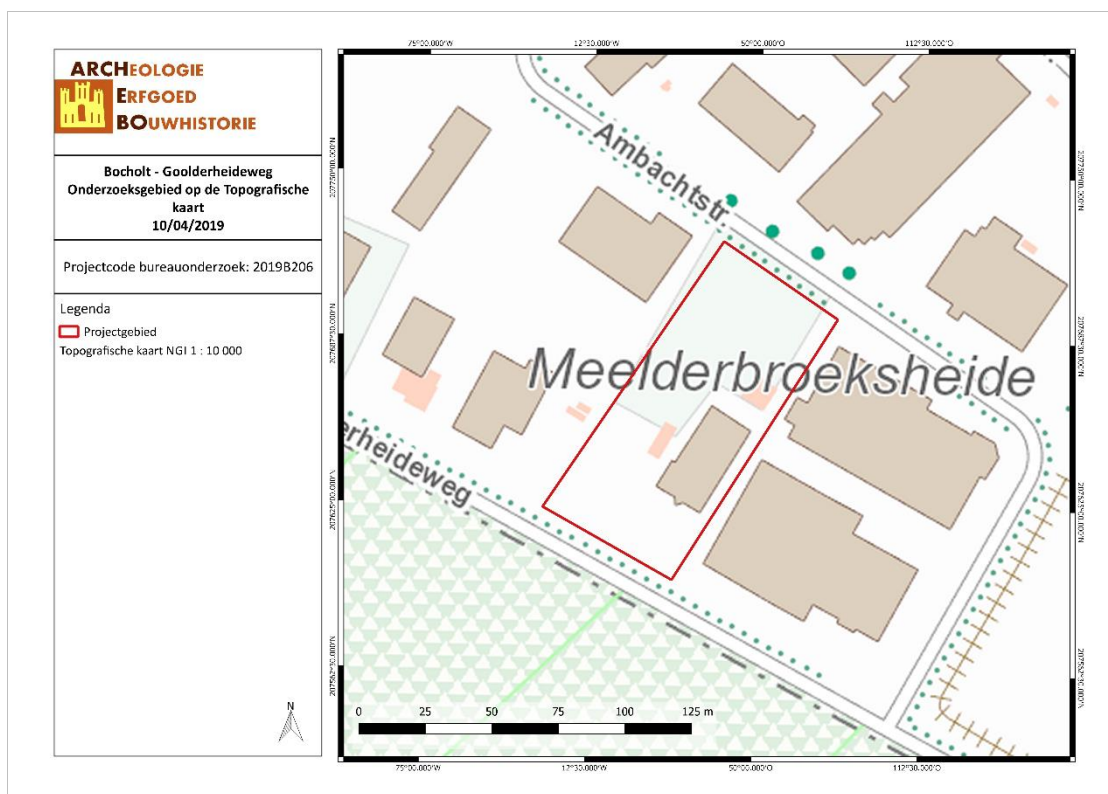
De gebruikte kaarten werden in georeferencierte vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplott om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 LANDSCAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING

3.1.1 Topografische situering

Het projectgebied ligt tussen de Goolderheideweg en de Ambachtstraat in Bocholt, gelegen in de Belgische provincie Limburg. De gemeente Bocholt bestaat uit drie deelgemeenten, namelijk Bocholt zelf, Kaulille en Reppel. Daarnaast liggen binnen de gemeente de gehuchten Lechten, Goolder, Hees, Kreiel, Lozen en Veldhoven. Ze wordt omringd door de gemeenten Hamont-Achel, Neerpelt, Peer, Meeuwen-

Gruitrode en Bree. Ten noorden grenst de gemeente aan Nederland. In het oosten van de gemeente liggen de aaneengesloten natuurgebieden van het Grenspark Kempen-Broek, zoals Sint-Maartensheide, De Luysen en Smeethof. Kadastraal wordt het projectgebied aangeduid als: Bocholt, Afdeling 1, Sectie C, perceelnummers 1147L en 1147K.

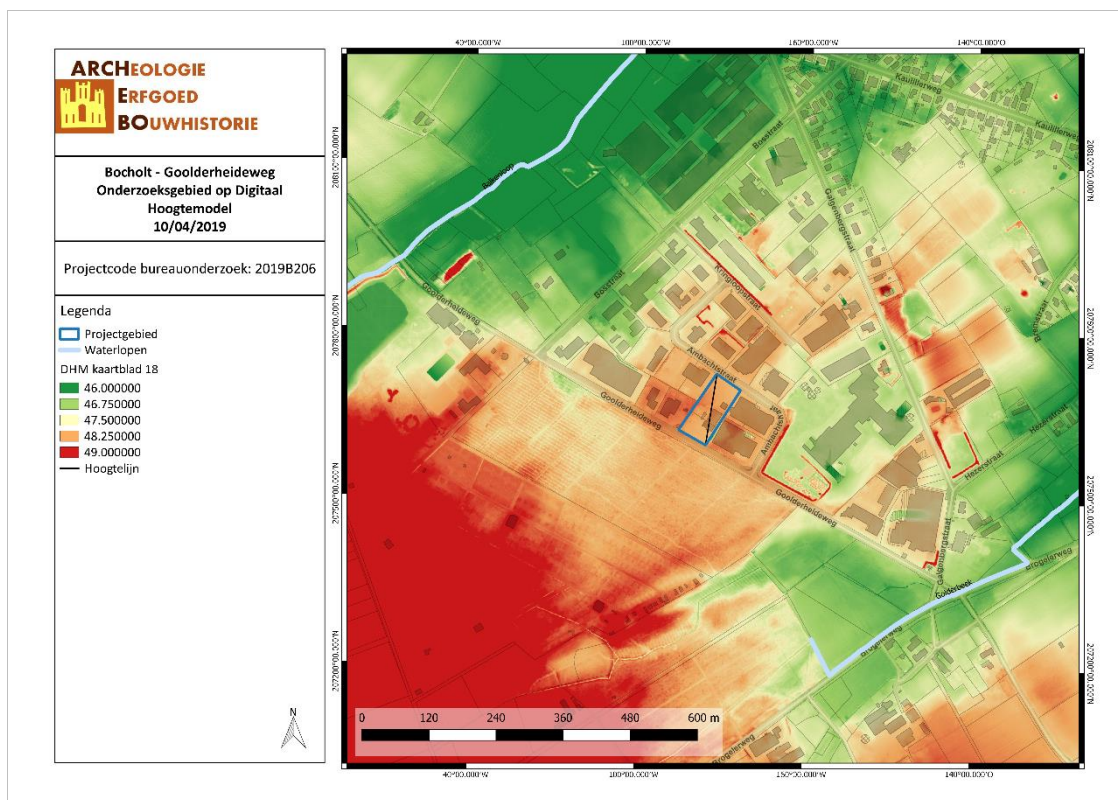

BOGO/19/04/10/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2019)

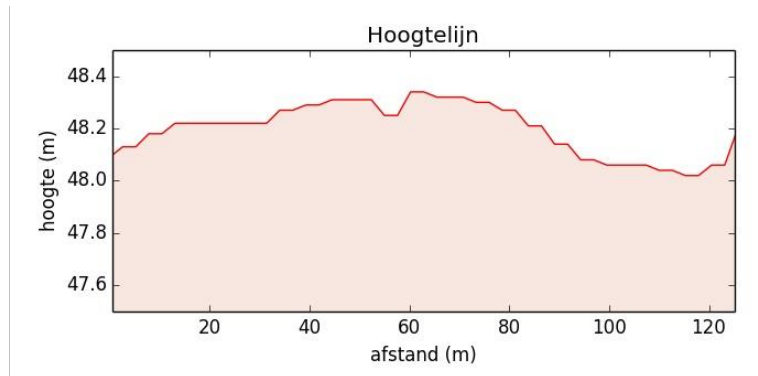
Op meer ca. 540 m ten noordwesten van het projectgebied stroomt de Balkenloop en op ca. 500 m ten zuidoosten is de Golderbeek te vinden. De Golderbeek gaat zeker terug op een natuurlijke waterloop, al is de oorspronkelijke loop doorheen de jaren weerlegd (zoals te zien is op de kaart van Ferraris uit 1777), waarbij deze aansloot op de Kallerbeek (op ca. 1440 m) gelegen ten zuidoosten van het projectgebied.

Op het Digitaal Hoogtemodel is te zien dat het projectgebied gelegen is op een uitloper van het Kempisch of Kempens Plateau dat zich uitstrekt ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het projectgebied bevindt zich op de scheiding naar de Maasvlakte dat zich uitstrekt ten noordoosten hiervan. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 48,0 en 48,3 meter boven de zeespiegel. Wegens de ligging op de top van een rug, tussen 2 valleien op korte afstand, is de verwachting voor prehistorie eerder hoog te noemen.

BOGO/19/04/10/7 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)

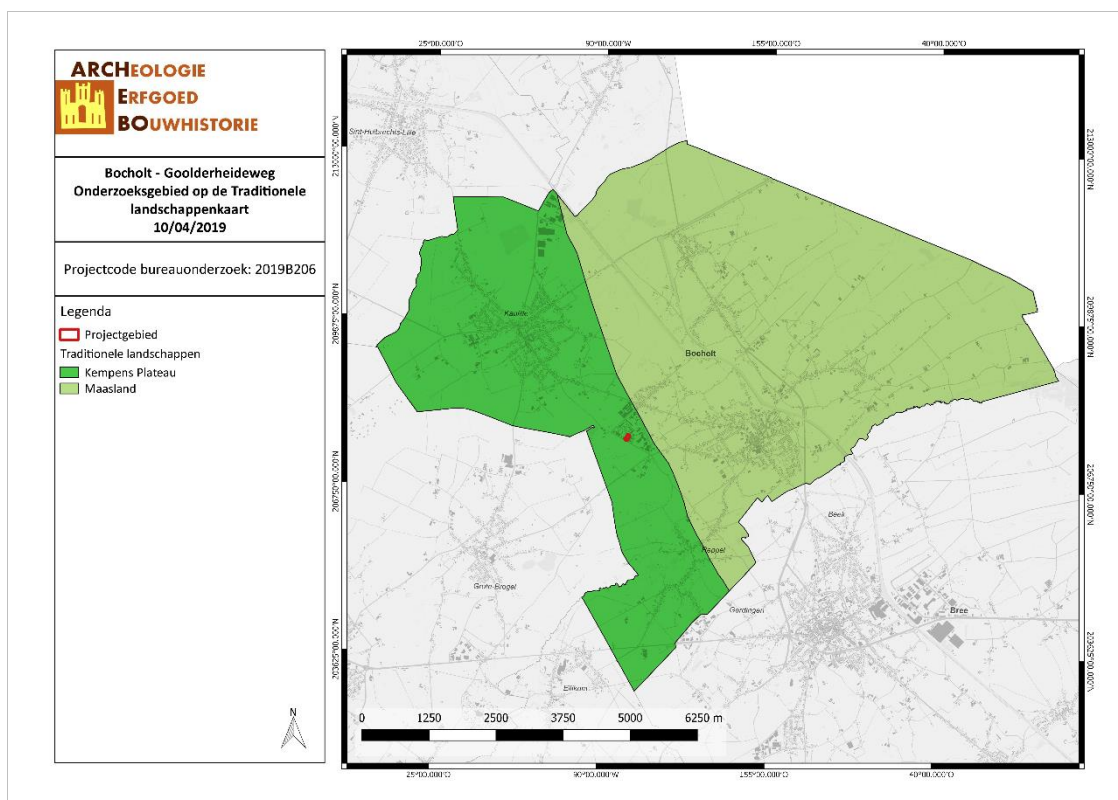
Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in N-Z richting (Geopunt, 2019)

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

Het projectgebied is volgens de Traditionele Landschappenkaart gekarteerd als 'Kempens Plateau'. Dit is een zuidoost-noordwest georiënteerd, hoger gelegen plateau dat zich bevindt in het noorden en oosten van de provincie Limburg en het noordoosten van de provincie Antwerpen. Dit landschap wordt gekenmerkt door vlakke tot golvende topografie versneden door valleien, uitgestrekte compartimenten van heide, bos, bewoning en industrie. Het hoofdkenmerk bestaat uit kwartair rievierterras van de Maas: grindgronden bedekt met holocene stuifzanden, lokaal uitgestrekte landduinen, plateau langs de randen

versneden door valleien met natte alluviale bodems.¹ Het onderzoeksgebied bevindt zich nabij de grens met het 'Maasland'.

BOGO/19/04/10/8 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Bochohl aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2019)

3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op de Tertiairgeologische kaart bevindt het onderzoeksterrein zich binnen de Kiezeloöliet-formatie. Deze formatie behoort tot het Lid van Jagersborg en wordt beschreven als: wit zand, enkele kleihoudende en lignietachtige intercallaties.² In deze formatie overheersen witte kwartskeitjes en kenmerkende verkieselde oölietische kalksteen.³

¹ <https://aardrijkskunde.dbz.be/graad3/oostende/overzicht.pdf>

² DOV

³ Gullentops F & Wouters L., pp. 21

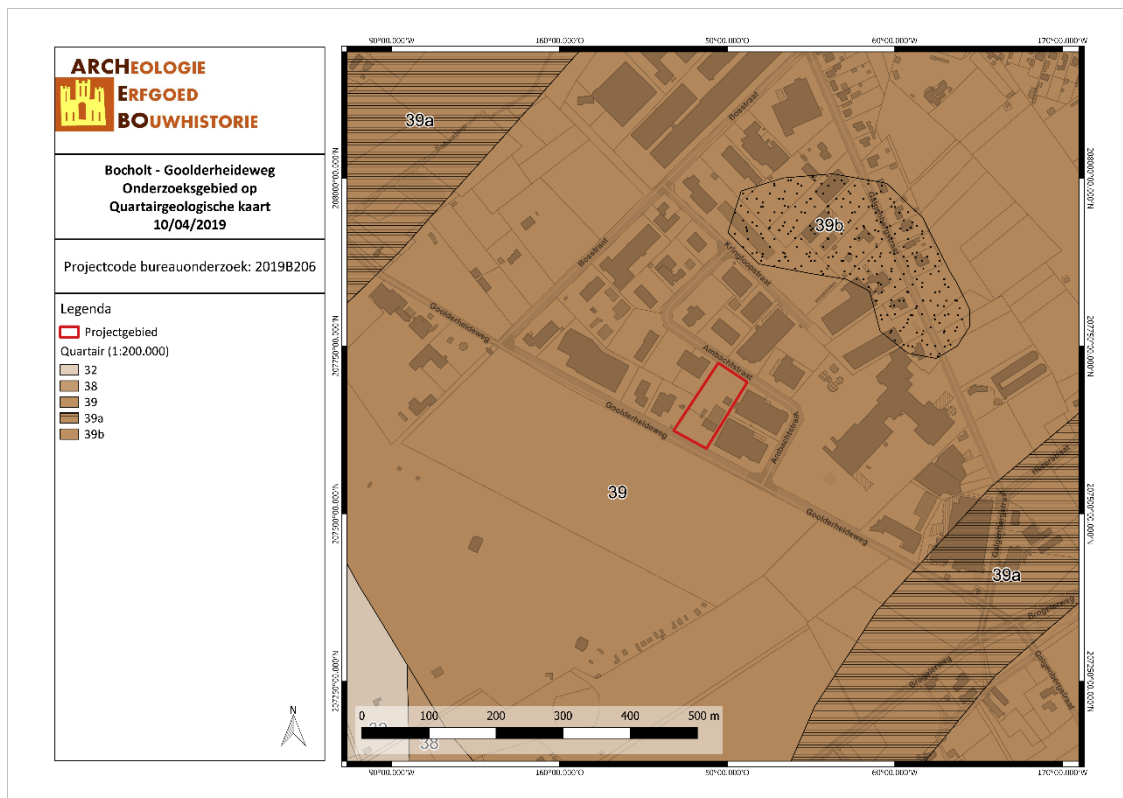

BOGO/19/04/10/9 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2019)

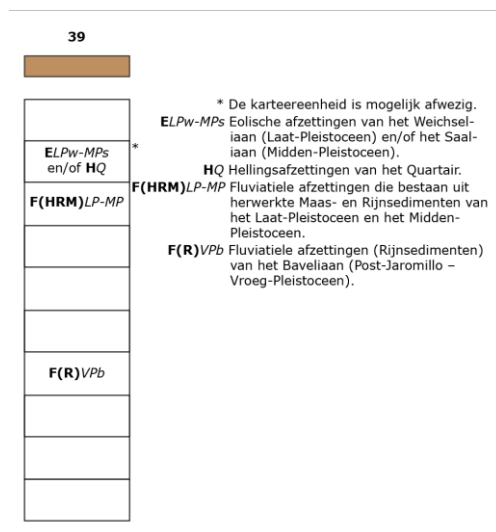
3.1.2.3 Quartair

Volgens de Quartairgeologische kaart (1/200.000) bevindt het projectgebied zich volledig binnen '39'. Dit type wordt gekenmerkt door eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen) en/of het Saaliaan (Midden-Pleistoceen) bovenop hellingsafzettingen van het Quartair en fluviatiele afzettingen die bestaan uit herwerkte Maas- en Rijnsedimenten van het Laat-Pleistoceen en het Midden-Pleistoceen. Deze afzettingen rusten op fluviatiele afzettingen (Rijnsedimenten) van het Baveliaan (Post-Jaromillo – Vroeg-Pleistoceen).

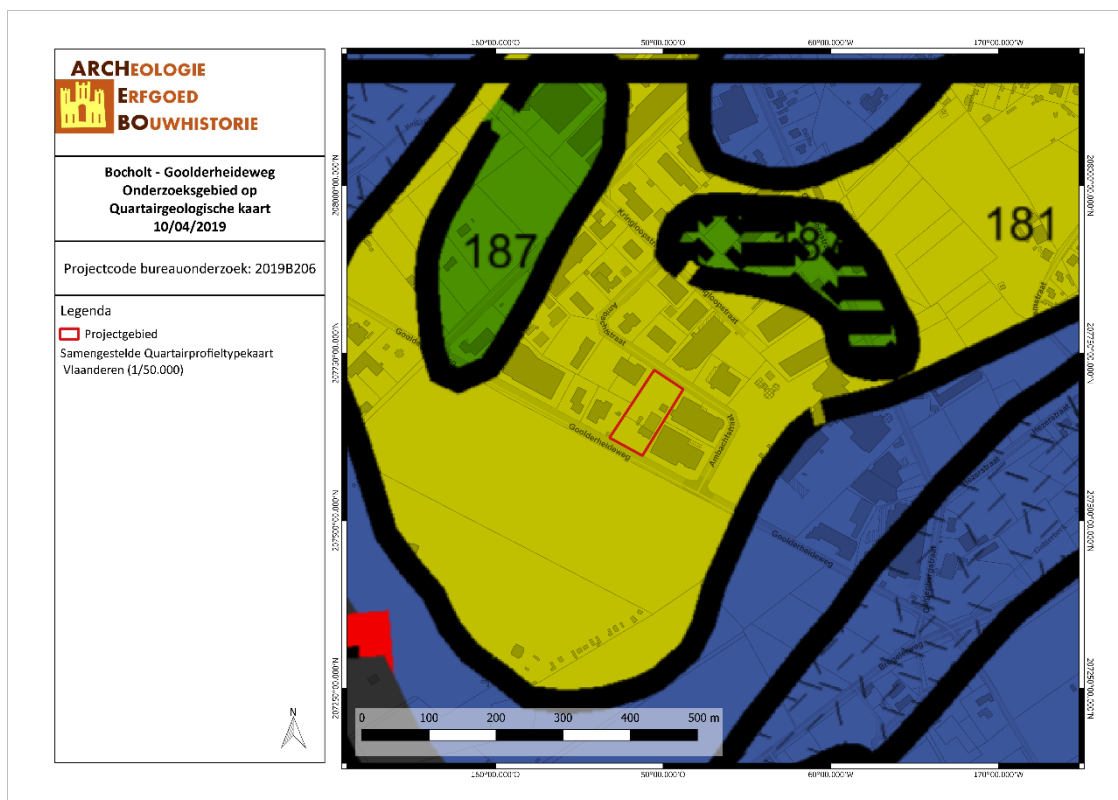
BOGO/19/04/10/10 - Digitale aanmaak

Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairegeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2019)

Figuur 15: Uitleg van het type 39 volgens de quartairegeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016)

Volgens de quartairegeologische kaart (1/50.000) kent het projectgebied type '181'. Dit type wordt gevormd door de Formatie van Wildert bovenop herwerkte Maas- en Rijnaafzettingen. De formatie van Wildert bestaat uit fijne zwaklemige allochtone eolische zanden, afgezet tijdens het Weichsel (laatste ijstijd, 116 tot 11,7 ka). Hieronder bevinden zich de Lommel zanden met daaronder de Bocholt zanden. De Lommel zanden bestaan voornamelijk uit middelmatig tot grof zand. De Bocholt zanden betreft dan weer middelmatig tot grof zand met bijmenging van fijn grind, dikwijls granulegrind, en vooral onderaan met talrijke kleibrokken. De basis is meestal een zeer heterogene afzetting van grof grind, zand, leem en klei.

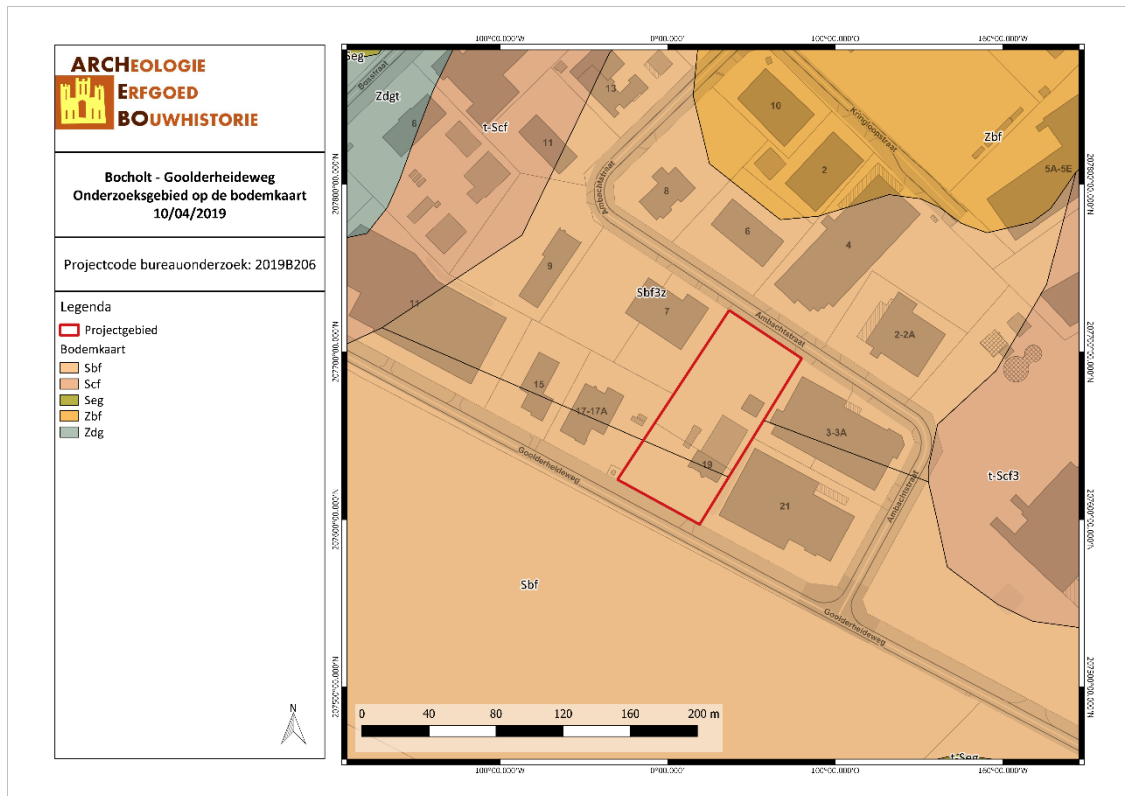

Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartaairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2019)

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als *Sbf* en *Sbf3z*. Het bodemtype *Sbf* verwijst naar droge lemige zandbodems met weinig duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. De C-horizont bij deze droge gronden vertoont roestverschijnselen tussen 90 en 120 cm diepte. Bij *Sbf3z* worden de sedimenten lichter of grover in de diepte.⁴ Fase 3 wijst op een dikke humeuze bovengrond (40 à 60 cm).

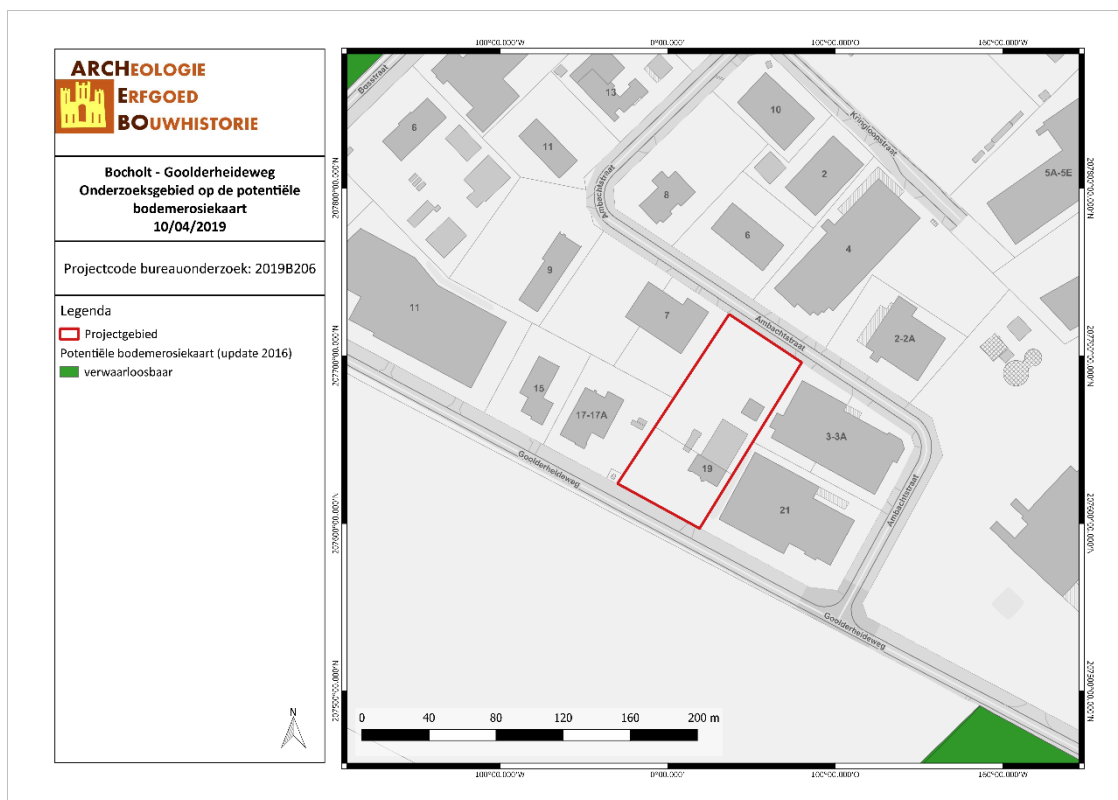
⁴ Van Ranst E. & Sys. C

BOGO/19/04/10/12 - Digitale aanmaak

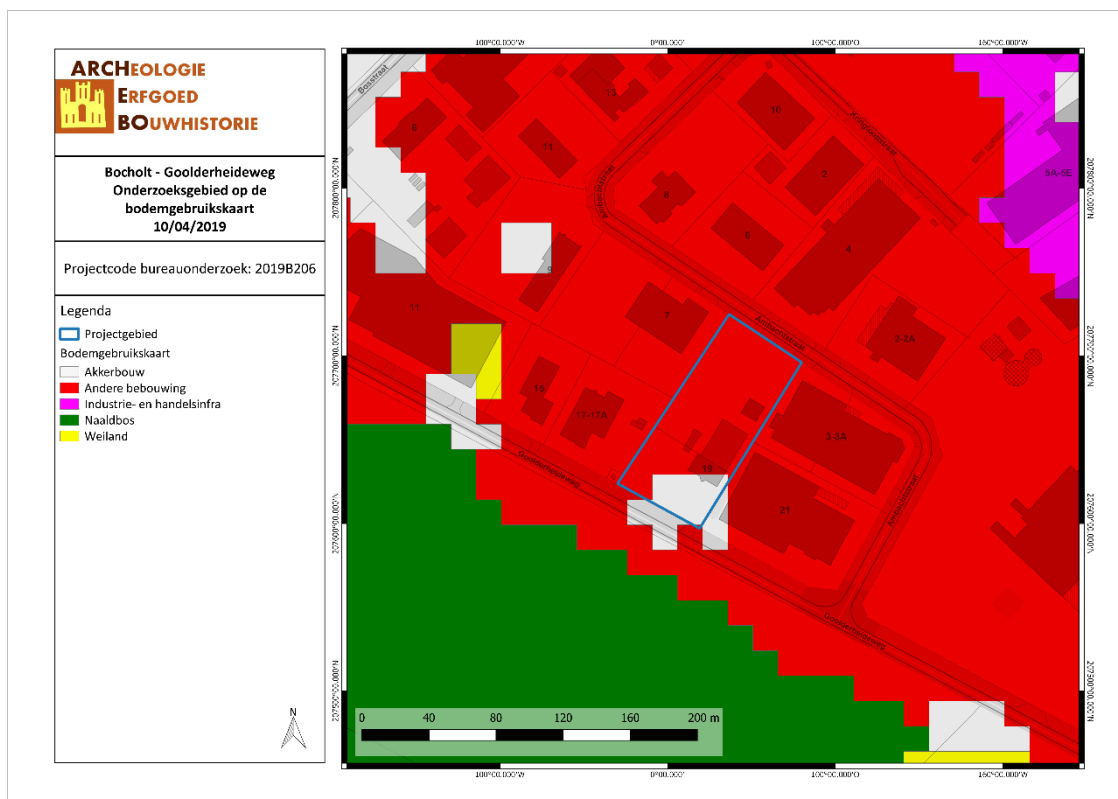
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2019)

Op de potentiële bodemerosiekaart wordt het projectgebied niet gekarteerd. Volgens de bodemgebruikskaat ligt het projectgebied binnen 'Andere bebouwing'. Slechts een klein deel in de zuidoostelijke hoek wordt 'Akkerbouw' aangegeven.

BOGO/19/04/10/13 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/14 - Digitale aanmaak

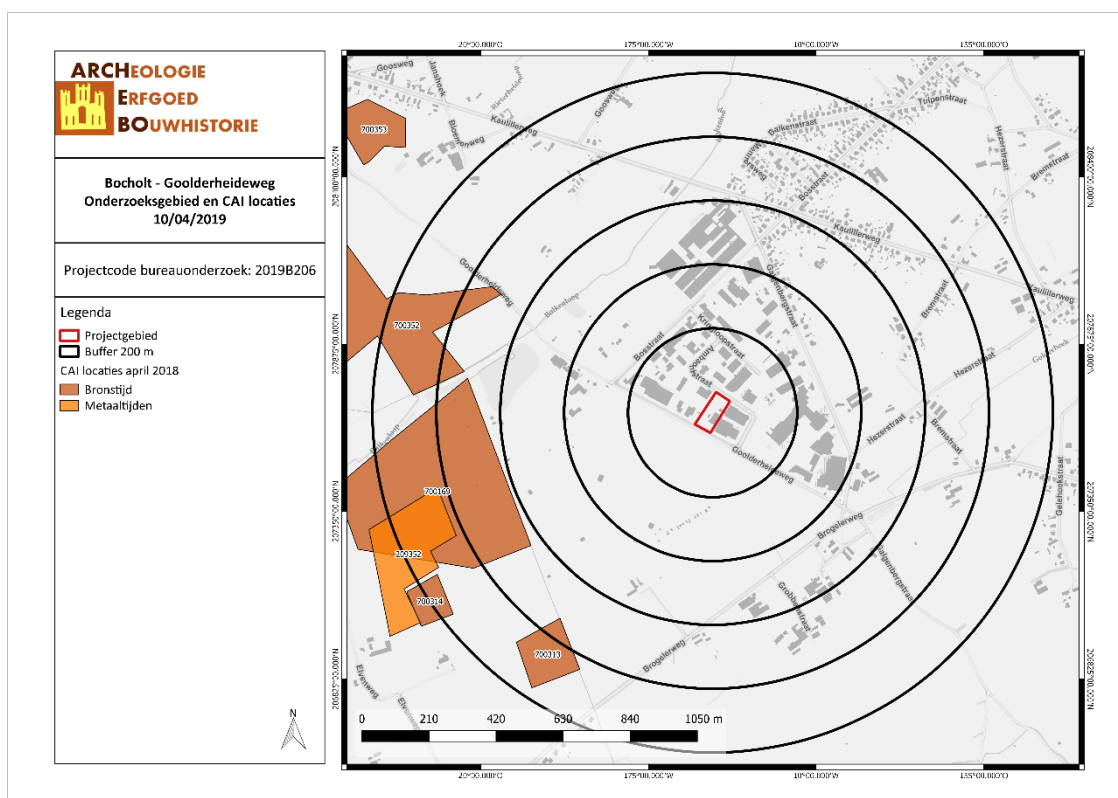
Figuur 19: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2019)

3.2 ARCHEOLOGISCHE EN ERFGOEDKUNDIGE DATA

3.2.1 Centrale Archeologische Inventaris (CAI)

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. De Centrale Archeologische inventaris toont wel verschillende vondsten in de directe omgeving. Binnen een straal van ca. 1000 m bevinden deze zich uitsluitend ten westen van het onderzoeksgebied. Het gaat hierbij om 6 locaties (209352, 700169, 700313, 700314 en 700352) waar zgn. 'Celtic Fields' werden waargenomen met behulp van luchtfotografie, met uitzondering van CAI-locatie 209352. In dit laatste geval is het Celtic Field zichtbaar op het DHM.

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
209352	Celtic Field	Metaaltijden
700169	Celtic Field	Late bronstijd
700313	Celtic Field	Late bronstijd
700314	Celtic Field	Late bronstijd
700352	Celtic Field	Late bronstijd

BOGO/19/04/10/15 - Digitale aanmaak

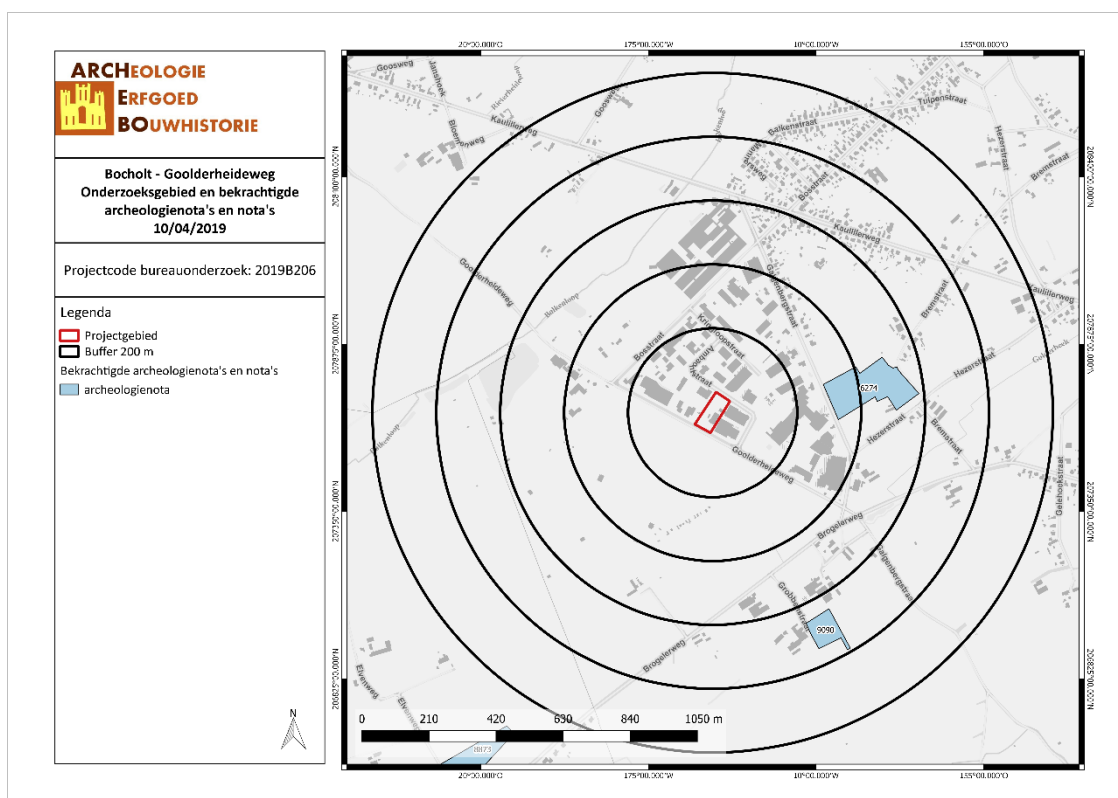
Figuur 20: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2019)

3.2.2 Bekrachtigde archeologienota's en nota's

In januari 2018 heeft BAAC Vlaanderen een archeologienota opgemaakt ter hoogte van de Galgenbergstraat in Bocholt. Dit terrein situeert zich op iets meer dan 300 m ten oosten van onderhavig

plangebied. Het bureauonderzoek hierbij heeft aangetoond dat de kans op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied aan de Galgenbergstraat 25 te Bocholt matig is met een hoge potentiële kennisvermeerdering indien archeologische waarden aanwezig blijken. Verder archeologisch onderzoek wordt bijgevolg aangeraden, en dit in de vorm van een landschappelijk bodemonderzoek, eventueel gevolgd door een archeologisch booronderzoek en proefputten in functie van een prehistorische artefactensite indien de resultaten daartoe aanleiding geven, en een proefsleuvenonderzoek.⁵

Ten zuidoosten, op ca. 670 m, van onderhavig plangebied werd ter hoogte van de Grobbenstraat 1 een archeologienota opgemaakt door Rik van de Konijnenburg. Deze bureaustudie heeft uitgewezen dat er weinig kans is op het aantreffen van sporen uit de steentijd. Sporen uit de metaaltijden moeten echter hoog ingeschat worden, gelet op de nabijheid van zowel Celtic Fields, akkertjes uit de Late Bronstijd, als een urnengrafveld uit de Vroege IJzertijd. Het aantreffen van sporen uit latere perioden, Romeinse tijd en Vroege Middeleeuwen, kunnen aanwezig zijn, maar daar zijn geen aanwijzingen voor gevonden. De verwachting naar vondsten uit de Nieuwe Tijd en later kan als onbestaande ingeschat worden gelet op de studie van de historische kaarten. Omdat het bureauonderzoek geen uitsluitsel kon geven over een totale afwezigheid van archeologische sporen en aangezien de verwachting naar sporen uit de metaaltijden het hoogst is, wordt een proefsleuvenonderzoek aanbevolen om het terrein verder archeologisch te evalueren en waarderen.⁶

BOGO/19/04/10/16 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relict op GRB-basiskaart (IOE, 2019)

⁵ Vromans A. & Blomme A.: 2018, pp. 44-45

⁶ Van de Konijnenburg R., 2018

3.2.3 Inventaris Onroerend Erfgoed (IOE)

De Inventaris van het onroerend erfgoed biedt een overzicht van waardevol erfgoed in Vlaanderen. Zowel bouwkundig, archeologisch, landschappelijk als varend erfgoed zijn opgenomen in deze databank, goed voor meer dan 83.000 erfgoedobjecten in totaal. Op basis van diverse zoekcriteria kan er heel gericht naar de verschillende erfgoedobjecten gezocht worden. Erfgoedobjecten kunnen vastgesteld en/of beschermd zijn.⁷ Noch binnen het projectgebied, noch in de onmiddellijke omgeving zijn er erfgoedobjecten aanwezig.

3.3 HISTORIEK EN CARTOGRAFISCHE BRONNEN

3.3.1 Onderzoek historische bronnen

Toponymie en geschiedenis van Bocholt⁸

Bocholt wordt voor de eerste maal in 1162 vermeld als *Bucolt*, wat beukenbos of -hout betekent. De plaatsnaam wijzigde in de loop van de eeuwen: Boucholt (1371), Bouchoult (1375), Bocholtz (1434), Bouchout (1456) en Bochout (1600). Sinds 1673 wordt de naam Bocholt gebruikt. De Bocholtenaren worden ook wel *Torenkruiers* genoemd. Ze kregen deze bijnaam in 1910 nadat ze de toren van de parochiekerk Sint-Laurentius lieten verplaatsen zodat het schip van de kerk met twee traveeën vergroot kon worden.

Archeologische vondsten uit de Steentijd, IJzertijd en Romeinse Tijd getuigen van een geringe bewoning binnen het grondgebied van de gemeente Bocholt in deze vroege periodes. Men vermoedt dat de heerlijkheid Bocholt niet ouder is dan de tweede helft van de 12de eeuw. In de 12de eeuw was Bocholt een heerlijkheid binnen het graafschap Loon. Nadien werd het een deel van het prinsbisdom Luik. In de tweede helft van de 13de eeuw gaven de graven van Loon de heerlijkheid in leen aan de Heren van Born of Borne. In dezelfde periode moet Bocholt een sterke bevolkingsuitbreiding gekend hebben, aangezien in deze periode voor een grote som nieuwe tienden geheven werd. De gehuchten Lozen, Veldhoven, Lechten met het dorpscentrum van Bocholt, Kreiel en Goolder met Hees hadden tijdens het Ancien Régime een grote onafhankelijkheid. Tot 1365 behoorde Bocholt en haar omgeving tot het Graafschap Loon, vanaf 1365 tot het einde van het Ancien Régime was het een deel van het prinsbisdom Luik.

In 1388 kreeg Bocholt het poorterschap van de stad Hasselt en kon zo aanspraak maken op de bescherming door de stad. In ruil daarvoor was het dorp Bocholt verplicht gewapende mannen te leveren om de stad hulp te bieden in geval van nood. Daarnaast moest Bocholt ook een kapitaal en jaarlijkse rente inleveren voor de versterking van de stad. Deze verplichtingen werden in 1622 stopgezet. In 1391 komt de heerlijkheid in het bezit van de familie Reifferscheid, in 1402 in het bezit van Jan van Horne of Bronshorn, graaf van Horne en heer van Kessenich. Rond 1462 ontstond een discussie tussen Otto de Bunde en Jan de Wilde over het eigendomsrecht van de heerlijkheid. Jan de Wilde kocht de gewapende steun van de Luikenaren, waardoor hij Bocholt kon veroveren en de eigenaars kon verdrijven. In 1458 en 1464 deden beide afstand van hun rechten ten voordele van Jacob I, de graaf van Horne. Deze familie bleef heer van Bocholt tot in de 16de eeuw. De laatste graaf van Horne, Philips de Montmorency, werd onthoofd, waardoor het graafschap terugging naar de prinsbisschop van Luik. De zus van Philips, Eleonora de Montmorency, deed in 1571 de verheffing van Bocholt. Na haar dood in 1585 kwam Bocholt in het

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Inventaris Onroerend Erfgoed", geraadpleegd 17 januari 2018, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Bocholt", Inventaris Onroerend Erfgoed, 2018, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121907>; "geschiedenis van Bocholt - Website Bocholt", 29 december 2016, https://www.bocholt.be/Bestuur/Over_Bocholt/geschiedenis_van_Bocholt; "Bocholt (België)"; "Maurits Gysseling: Toponymisch Woordenboek (1960) p. 153", geraadpleegd 11 juni 2018, <http://bouwstoffen.kantl.be/tw/facsimile/?page=153>.

bezit van haar zoon, graaf Willem van Lalaing. Rond 1600 was de heerlijkheid in handen van de familie de Bocholt, rond 1730 van de familie de Blanckaert en rond 1784 in handen van de familie de Fürstenbergh. De heerlijkheid had geen kasteel, maar wel een grote, versterkte herenhoeve in het centrum van de gemeente genaamd de Damburg. Deze hoeve diende ook als zetel van een cijnshof, er werd recht gesproken en werd enkele dagen per jaar door de heren gebruikt als jachtpaviljoen. De heer van Bocholt werd vertegenwoordigd door een officier of drossaard. De schepenbank, die bestond uit een schout en zeven schepenen, volgde het Loons recht en ging in beroep bij het Hof van Vliermaal. De schout was meestal afkomstig uit de familie van den Steen.

In de loop van de 16de eeuw kende Bocholt een zware tijd door aanhoudende invallen van vreemde troepen. Bocholt, samen met Maaseik, Meeuwen, Tongerlo en Bree, werden geplunderd door de Spaanse gouverneur van Gelderland. Tussen 1584 en 1586 werden in het dorp huizen geplunderd en in brand gestoken en de vaste garnizoenen van Weert, Stevensweert en Diest en de muiters van Hoogstraten eisten jaarlijks een schatting. Door deze geld-opeisingen en plunderingen konden vele dorpelingen hun belastingen niet langer betalen en werden ze verplicht hun goederen te verkopen. Vele vervielen in armoede. Daarnaast kende Bocholt verschillende grenstwisten met Bunde, Kaulille en Weert over het gebruik van de heidegebieden. Met Weert had Bocholt ook een eeuwenlang discussie over de loop van de Weertbeek. Vanaf het einde van de 16de eeuw was de heerlijkheid verplicht leningen aan te gaan, die een zware last waren op de gemeente tot aan het einde van het Ancien Régime. Rond 1638 werd in het gehucht Lechten een schans aangelegd, een gemeentelijke instelling in tegenstelling tot de meeste schansen die privé-initiatieven waren. Op de schans stond de tiendeschuur van de familie van den Steen die de tienden pachtte van de abdij van Herkenrode. Damburg werd hoogstwaarschijnlijk ook gebruikt als schans. Aan het einde van de 16de eeuw werd het dorp eveneens versterkt door de aanleg van grachten en het plaatsen van slagbomen op de wegen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog verwoestten troepen van Peter Ernst I van Mansfeld de Damburg, die later deels heropgebouwd werd in Maaslandse Renaissancestijl. Het poortgebouw van de Damburg werd een tijd lang gebruikt als vrouwengevangenis. Uitzonderlijk werden hier eveneens bokkenrijders opgesloten, die wachtten op hun executie. In de periode 1780-1790 werd de streek rond Bocholt geteisterd door deze bende.

Rond 1231 laten de graven van Loon de parochiekerk Sint-Laurentius optrekken en in 1411 werd een nieuwe toren gebouwd. De graaf van Loon en de Prinsbisschop van Luik waren in onderlinge twist. Tijdens een strijd tussen beide partijen werd de kerk voor het grootste gedeelte verwoest. Het huidige schip dateert uit 1476. In 1910 moest de kerk uitbreiden door een enorme bevolkingstoename. De kerktoeren werd verplaatst zodat een extra deel aan de kerk kon toegevoegd worden. Sindsdien dragen de inwoners van Bocholt de bijnaam "De Torenkruiers". Op 14 december 1944 werd de kerk door Duitse troepen in brand gestoken en zwaar beschadigd. In 1950 werd ze weer opgebouwd. In het gehucht Veldhoven bevindt zich van oudsher een Onze-Lieve-Vrouwekapel.

Er stonden in Bocholt ook vier watermolens op de Abeek. De Neermolen en Achterste Luysmolen waren vóór 1900 reeds verdwenen, de Klootsmolen en de Voorste Luysmolen bestaan nog. In 1586 werd de Luesmolen, een standaard windmolen, gebouwd door Paulus Bormans, maar ook deze molen is reeds verdwenen. In 1895 werd de Hoekmoelen, eveneens een standaard windmolen, gebouwd in Lozen door J. Janssen-Deckers. In 1948 werd deze molen afgebroken. Op 25 maart 1847 werden gemeenten verplicht hun gemene gronden te verkopen voor de ontginningsactiviteiten. Vlak na het midden van de 19de eeuw werden delen van Bocholt ontgonnen en werd de gemeente gekenmerkt door intensieve veehouderij, met de nadruk op melkvee en door het bijhorend grasland en land voor voedergewassen. Tegenwoordig worden weilanden vaak omgezet naar maïsakkers. De landbouw, hoofdzakelijk veeteelt en het verbouwen van veevoeder, vormt nog steeds een belangrijke activiteit in de gemeente. Graanteelt is eerder secundair geworden. In 1923 werd de coöperatieve stoommelkerij Cornelius à Lipide opgericht. Deze werd gevormd uit zeven lokale handmelkerijen. Vandaag bestaat meer dan de helft van de huidige

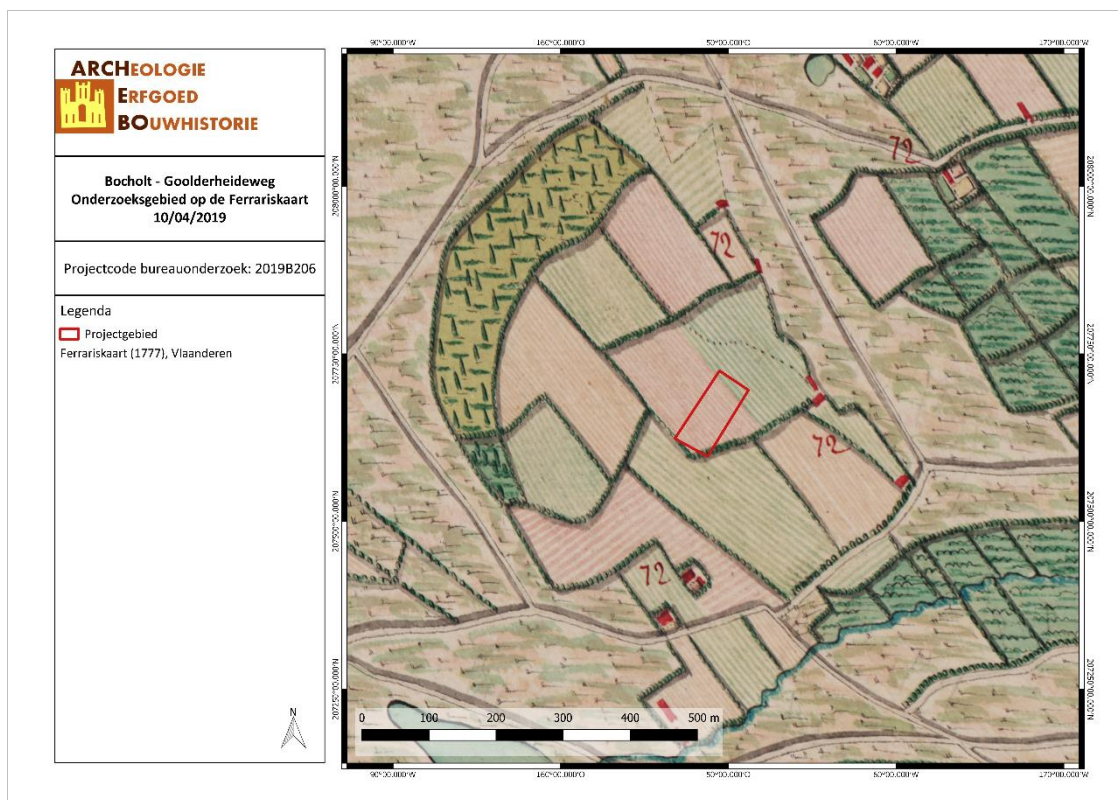
bevolking uit pendelaars. De enige, plaatselijke industriële werkgelegenheid werd vanaf het vierde kwart van de 20ste eeuw gevormd door de gemeentelijke industrieterreinen Goolderheide en Kanaal. De gemeente wordt van zuid naar noord doorkruist door de Zuid-Willemsvaart die tussen 1821-1826 aangelegd werd. Het kanaal is voorzien van 20 sluizen. In 1930-1935 werd het kanaal plaatselijk rechtgetrokken en verbreed. Het Kempisch Kanaal, tussen Herentals en Bocholt, werd tussen 1843 en 1846 aangelegd en sluit aan bij de Zuid-Willemsvaart ter hoogte van de Kapelstraat. De aanleg van het kanaal en de vaart bracht weinig ontsluiting met zich mee. De eigenlijke economische ontwikkeling van de gemeente dateert van na de Tweede Wereldoorlog. In 1758 werd Adriaan Geerkens de toelating gegeven met een brouwerij te beginnen. Dit vormde de start van de huidige brouwerij Martens. Daarnaast heeft Bocholt het Biotechnicum (een voormalige Provinciale Middelbare landbouwschool), een kleine scheepswerf, een binnenvaart- en passantenhaven, General Carpet (een voormalig tapijtfabriek), de voormalige arsenicumfabriek (in deelgemeente Reppel) en een voormalige vestiging van de Koninklijke Buskruitfabriek Cooppal (in deelgemeente Kaulille).

3.3.2 Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

Vooreerst worden enkele pre-19de -eeuwse cartografische bronnen behandeld zoals de Villaretkaart en de Ferrariskaart. De Villaretkaart (ca. 1745-48) is niet beschikbaar voor dit landsdeel. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat het terrein rond 1777 ingenomen was door akkerland. Zowel de huidige Goolderheideweg ten zuiden, als de Ambachtstraat ten noorden van het plangebied, zijn nog niet aanwezig. Het akkerland wordt omgeven door hagen.

BOGO/19/04/10/17 - Digitale aanmaak

Figuur 22: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)

Vervolgens worden vier cartografische bronnen uit de 19de eeuw vergeleken. De Atlassen der Buurtwegen werden opgemaakt in uitvoering de wet van 10 april 1841. De atlas maakt een onderscheid in buurtwegen en voetwegen (sentiers). Per toenmalige gemeente werd een atlas opgemaakt, met uitzondering van een aantal stadskernen.⁹ De kaarten Vandermaelen of Vandermaelenkaarten zijn een verzameling van historische kaarten van België, gemaakt door Philippe Vandermaelen (1795-1869). Deze kaarten geven een gedetailleerd beeld van heel België en worden beschouwd als de opvolger van de Ferrariskaarten uit de periode 1771-1778. Met de Popp-kaarten wordt de verzameling van kadasterkaarten bedoeld die in de 19de eeuw uitgegeven werd door de Brugse drukker-uitgever Philippe Chrétien Popp (1805-1879). Een vierde bron is de topografische kaart van 1873.

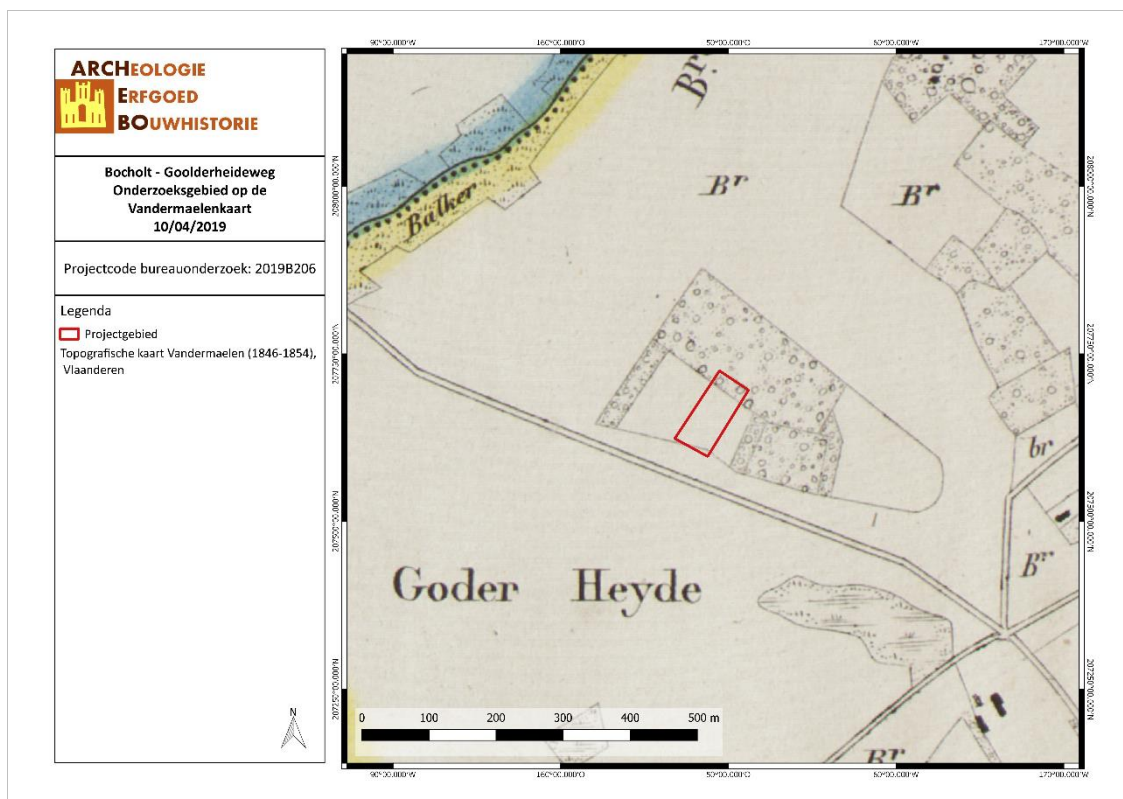
Op 19de-eeuwse cartografische bronnen is het terrein onbebouwd weergegeven. Vanaf de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) is de huidige Goolderheideweg weergegeven en hier aangegeven als *Chemin n° 3*. Op de Atlas der Buurtwegen is binnen, alsook rondom het plangebied, een opdeling waar te nemen. Deze opdeling lijkt geen perceelsindeling aangezien er geen perceelsnummers worden aangeduid. Op de kaart van Vandermaelen is een gelijkaardige D-vorm te zien, waarbij een deel is aangeduid als loofbos. Deze D-vormige omlijning is ook nog te zien op de topografische kaart van 1873. Ook hier is een deel ingekleurd als loofbos. Waarom deze omlijning juist is aangeduid is onduidelijk. Op de topografische kaart van 1873 is de hoogtelijn van 48 meter boven de zeespiegel waar te nemen. Dit betekent wellicht dat sinds 1873 het terrein niet afgegraven, noch opgehoogd is, aangezien het Digitaal Hoogtemodel dezelfde waarde geeft.

⁹ Geopunt Vlaanderen, "Atlas der Buurtwegen", geraadpleegd 2 januari 2018, <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.

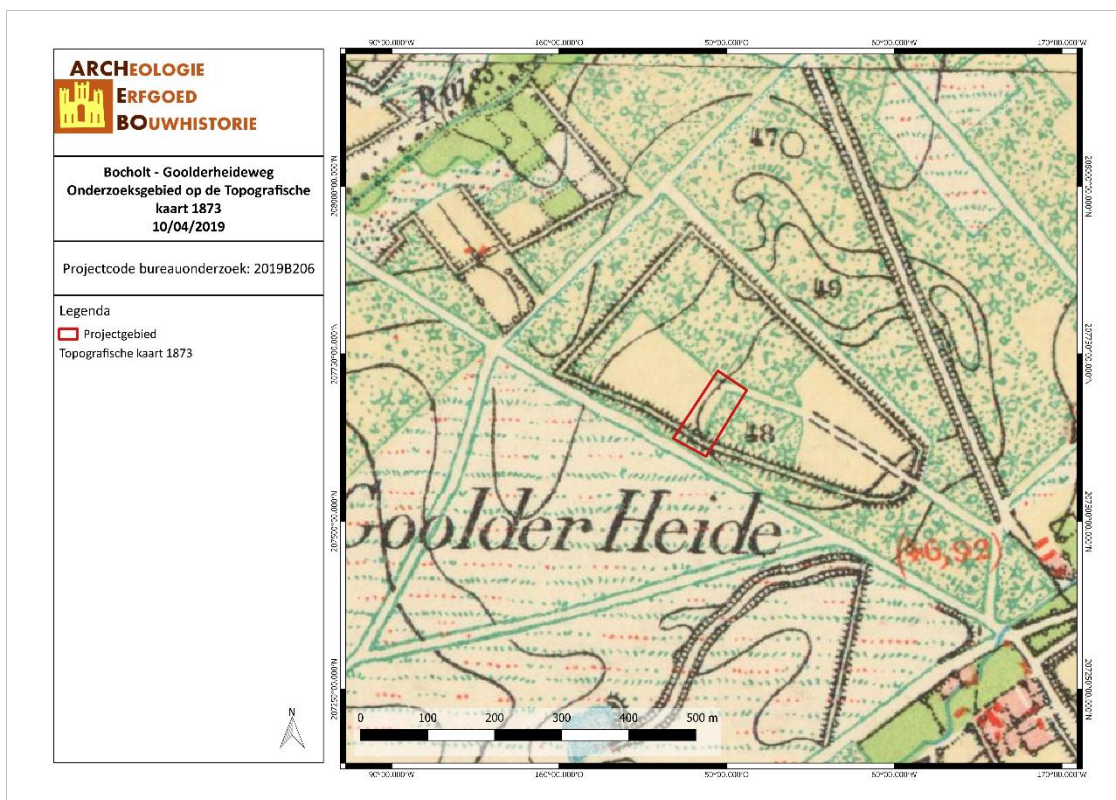
BOGO/19/04/10/18 - Digitale aanmaak

Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/19 - Digitale aanmaak

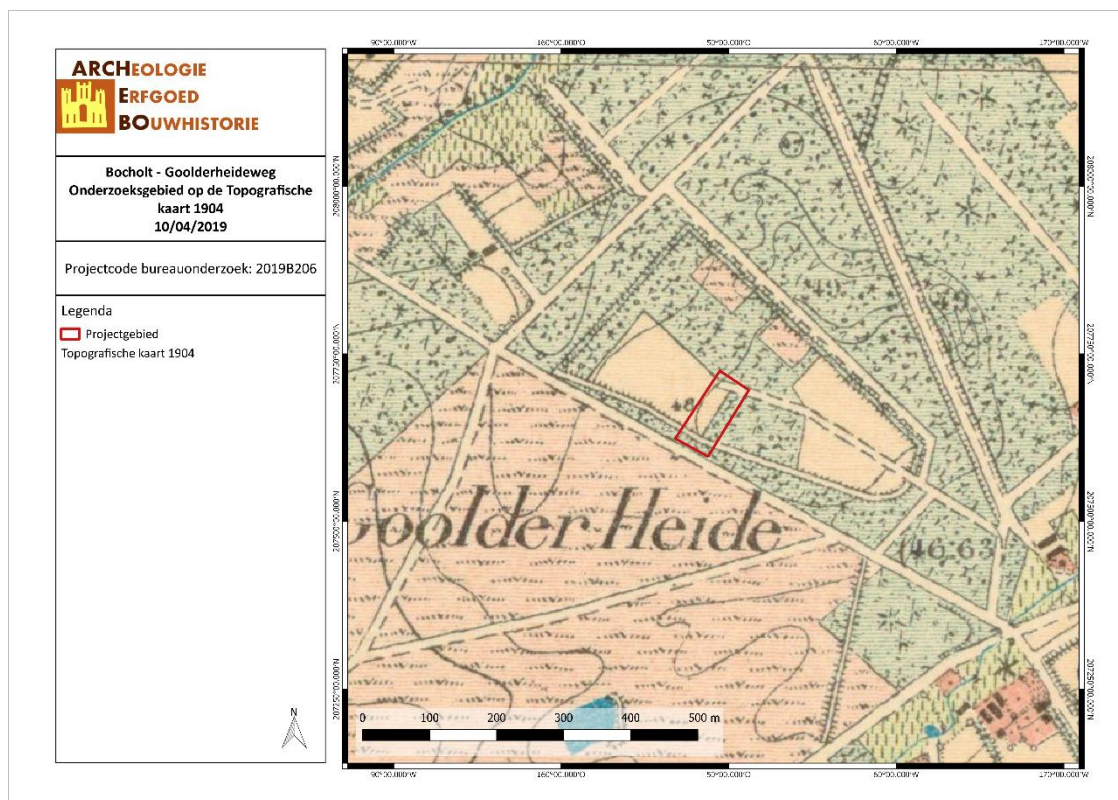
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/20 - Digitale aanmaak

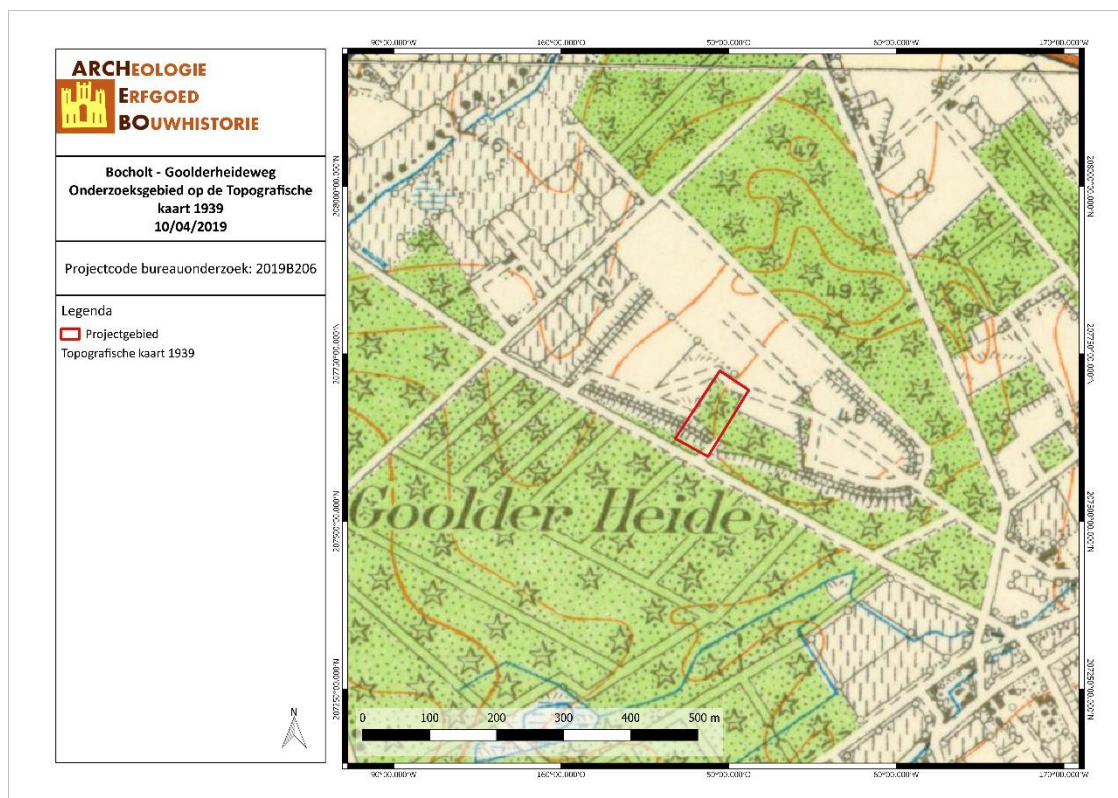
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019)

Vervolgens worden er topografische kaarten en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw vergeleken. Op de topografische kaarten vanaf 1904 tot 1989 blijft de situatie binnen het plangebied vrijwel ongewijzigd. Het plangebied blijft onbebouwd en is voornamelijk ingenomen door bomen. De D-vormige omlijning is nog steeds zichtbaar, maar minder uitgesproken. Ook op de luchtfoto's 1971 en 1979-1990 is de situatie ongewijzigd en is het plangebied onbebouwd en ingenomen door bos. Pas vanaf 2000-2003 is te zien dat de huidige bebouwing verschijnt op het terrein en dat het industriegebied 'Goolder' dat zich tussen 1979 en 1990 in het noorden ervan ontwikkeld heeft, uitgebreid wordt naar het zuiden toe tot aan de Goolderheideweg. Vanaf dan is ook de Ambachtslaan ten aan de noordelijke grens van het plangebied aangelegd. Deze situatie blijft tot op heden zo goed als ongewijzigd. Enkel de resterende bomen die nog in het plangebied aanwezig waren, zijn op de luchtfoto van 2005-2007 verdwenen en vervangen door grasland.

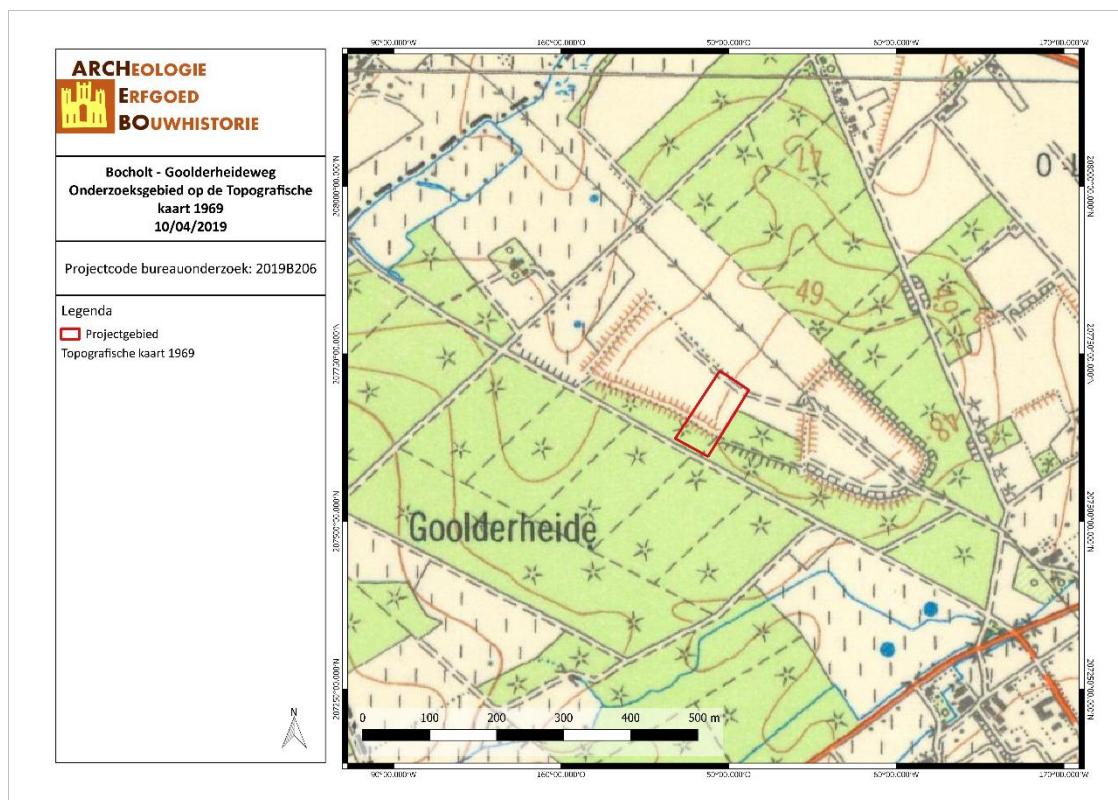
BOGO/19/04/10/21 - Digitale aanmaak

Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019)

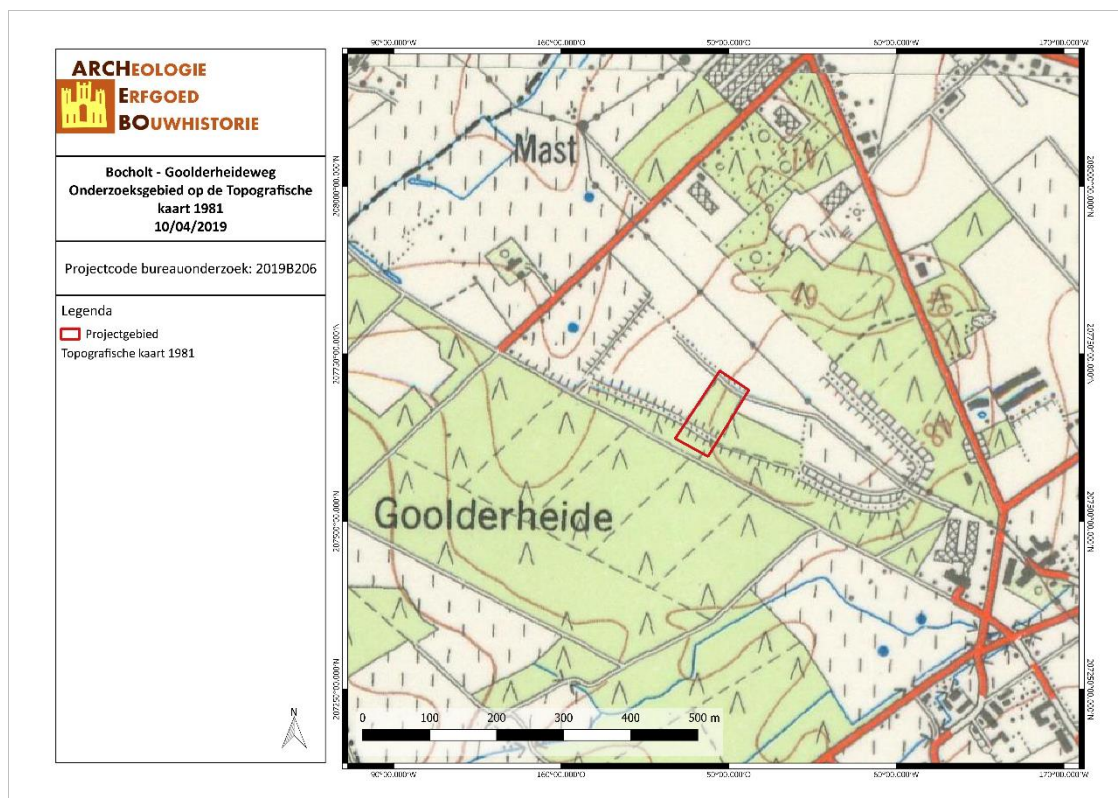
BOGO/19/04/10/22 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019)

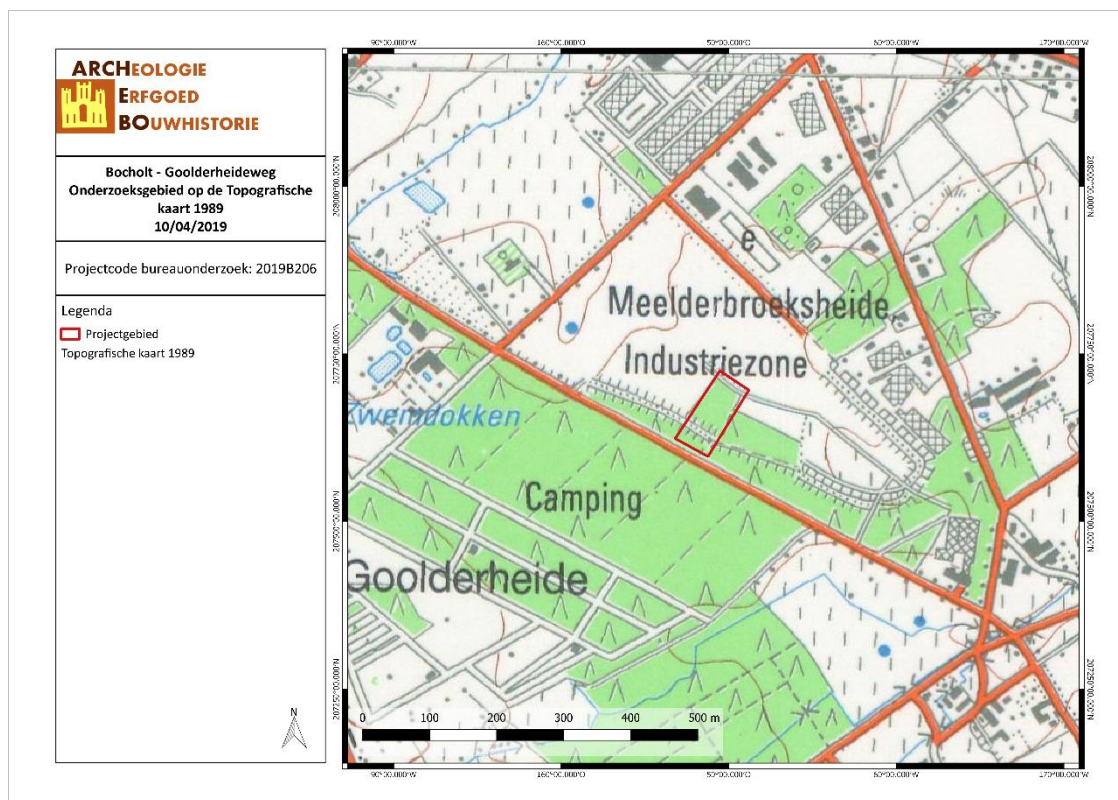
BOGO/19/04/10/23 - Digitale aanmaak

Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019)

BOGO/19/04/10/24 - Digitale aanmaak

Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2019)

BOGO/19/04/10/25 - Digitale aanmaak

Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2019)

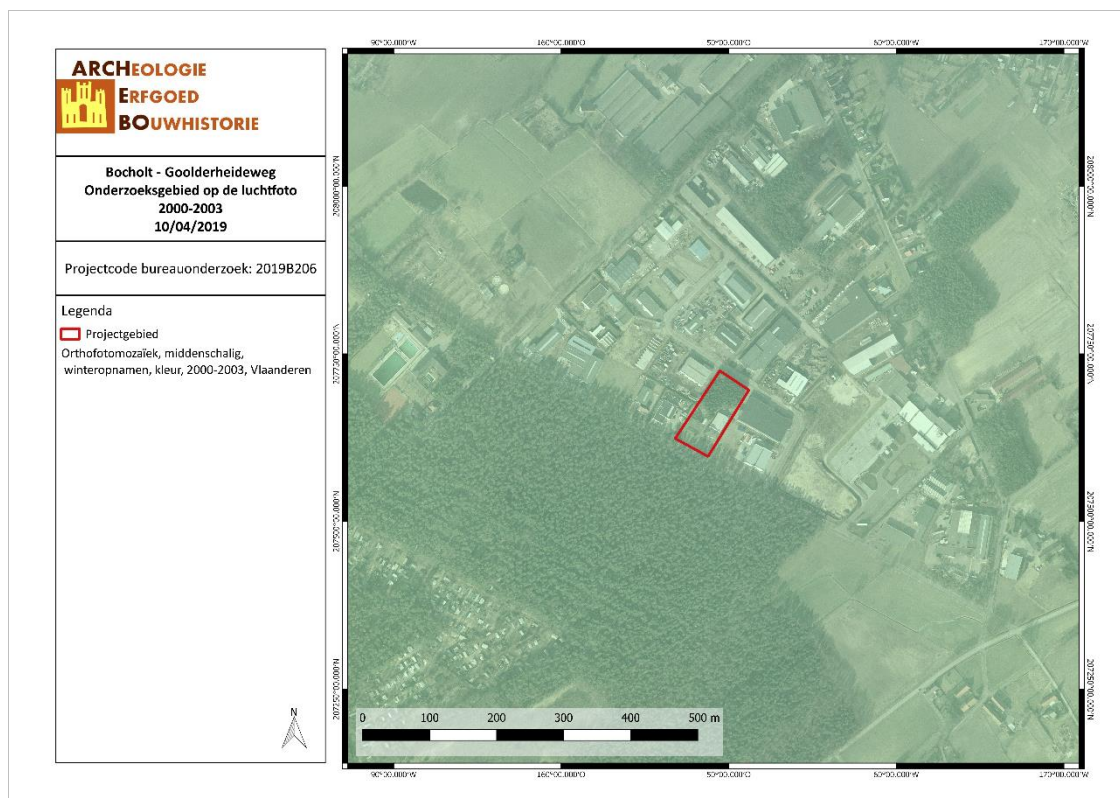
BOGO/19/04/10/26 - Digitale aanmaak

Figuur 31: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971 (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/27 - Digitale aanmaak

Figuur 32: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990 (Geopunt, 2019)

BOGO/19/04/10/28 - Digitale aanmaak

Figuur 33: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019)

Figuur 34: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2005-2007 (Geopunt, 2019)

3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied pas bebouwing verschijnt op het einde van de 20ste eeuw. Voordien is het plangebied voornamelijk ingenomen door bos. De vroegste beschikbare cartografische bron (de Ferrariskaart) geeft evenwel aan dat het plangebied ingenomen is door akkerland. Historisch gezien kunnen we voor het projectgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Dit betekent evenwel niet dat er in vroegere periodes geen bebouwing aanwezig was. Het kaartmateriaal dat beschikbaar is en geraadpleegd kan worden dateert pas op het einde van de 18de eeuw.

Op de topografische kaart van 1873 is de hoogtelijn van 48 meter boven de zeespiegel waar te nemen. Dit betekent wellicht dat sinds 1873 het terrein niet afgegraven, noch opgehoogd is, aangezien het Digitaal Hoogtemodel dezelfde waarde geeft. Volgens het DHM ligt het projectgebied namelijk tussen ongeveer 48,0 en 48,3 meter boven de zeespiegel.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als *Sbf* en *Sbf3z*. Het bodemtype *Sbf* verwijst naar droge lemige zandbodems met weinig duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. De C-horizont bij deze droge gronden vertoont roestverschijnselen tussen 90 en 120 cm diepte. Bij *Sbf3z* worden de sedimenten lichter of grover in de diepte. Fase 3 wijst op een dikke humeuze bovengrond (40 à 60 cm) die de natuurlijke bodem kan beschermd hebben.

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft enkele locaties waar via luchtfotografie, of op basis van het DHM, zgn. 'Celtic Fields' konden herkend worden. Deze Celtic Fields, of akkertjes uit de late bronstijd, bevinden zich ten westen van het plangebied en duiden op landbouwactiviteiten in deze periode.

De natuurlijke waterlopen liggen op ca. 500 m van het onderzoeksgebied verwijderd. Wegens de ligging op de top van een rug, tussen 2 valleien op relatief korte afstand, is de verwachting voor prehistorie eerder hoog te noemen. De verwachting naar sporensites uit historische perioden is eveneens hoog te noemen en dan voornamelijk uit de metaaltijden, gezien de aanwezigheid van zgn. Celtic Fields in de onmiddellijke nabijheid. Ook sporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen zijn niet uit te sluiten, hoewel hier geen directe aanwijzingen voor zijn.

Het projectgebied ligt binnen een bestaand industrieterrein. Ondanks de hoge verwachting voor prehistorie, kan het terrein door de aanleg van het industrieterrein en de latere bouw van de loods, een slechte bewaringstoestand hebben. De mogelijke verstoringsgraad kon nog niet getoetst worden, aangezien het een uitgesteld traject betreft en dit pas onderzocht kan worden na de sloop van de huidige bebouwing binnen het onderzoeksgebied. Het merendeel van het terrein staat op de bodemkaart als Sbf3z aangeduid, wat wijst op een dikke humeuze bovengrond die de natuurlijke bodem kan beschermd hebben.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 ALGEMEEN

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Linsen bvba een archeologienota opgemaakt voor het terrein aan de Goolderheideweg te Bocholt, een gemeente gelegen in de Belgische provincie Limburg. Op het projectgebied zal door de opdrachtgever de bestaande bebouwing gesloopt worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden bestaande uit 14 units. Hierrond wordt een wegenis en riolering aangelegd. Bij elke unit wordt een waterput voorzien en zullen er nutsleidingen aangelegd worden. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6.377 m².

4.2 BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat het projectgebied pas bebouwing verschijnt op het einde van de 20ste eeuw. Voordien is het plangebied voornamelijk ingenomen door bos. De vroegste beschikbare cartografische bron (de Ferrariskaart) geeft evenwel aan dat het plangebied ingenomen is door akkerland.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft enkele locaties waar via luchtfotografie, of op basis van het DHM, zgn. 'Celtic Fields' konden herkend worden. Deze Celtic Fields, of akkertjes uit de late bronstijd, bevinden zich ten westen van het plangebied en duiden op landbouwactiviteiten in deze periode.

2. Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?

De huidige bebouwing wordt opgetrokken op het einde van de 20ste eeuw, bij de uitbreiding van het industriegebied 'Goolder'. Pas op de luchtfoto van 2000-2003 is deze huidige bebouwing te zien. De situatie blijft nadien ongewijzigd.

3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het projectgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?*

Op basis van de historische bronnen en kaarten kan geen uitsluitsel gemaakt worden in de te verwachten structuren. Wel zijn er in de onmiddellijke nabijheid van het plangebied zgn. Celtic Fields waargenomen op basis van luchtfotografie en het DHM.

4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

Ter hoogte van de bestaande bebouwing en verharding is er verstoring van de bodem en het bodemarchief te verwachten. De verwachting is evenwel dat deze verstoring relatief beperkt is, aangezien dat het een loods betreft met weinig diepe fundering.

4.3 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

4.3.1 Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Op het projectgebied zal door de opdrachtgever, Linsen bvba, de bestaande bebouwing gesloopt worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden bestaande uit 14 units. Hierrond wordt een wegenis en riolering aangelegd. Bij elke unit wordt een waterput voorzien en zullen er nutsleidingen aangelegd worden. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6.377 m².

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft enkele locaties waar via luchtfotografie, of op basis van het DHM, zgn. 'Celtic Fields' konden herkend worden. Deze Celtic Fields, of akkertjes uit de late bronstijd, bevinden zich ten westen van het plangebied en duiden op landbouwactiviteiten in deze periode.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied pas bebouwing verschijnt op het einde van de 20ste eeuw. De situatie blijft ongewijzigd tot nu. Dit werd achterhaald a.d.h.v. topografische kaarten uit de 20ste eeuw en luchtfoto's uit de 20ste en 21ste eeuw.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als *Sbf* en *Sbf3z*. Het bodemtype *Sbf* verwijst naar droge lemige zandbodems met weinig duidelijke ijzer en/of humus B-horizont. De C-horizont bij deze droge gronden vertoont roestverschijnselen tussen 90 en 120 cm diepte. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 48,0 en 48,3 meter boven de zeespiegel.

De natuurlijke waterlopen liggen op ca. 500 m van het onderzoeksgebied verwijderd. Wegens de ligging op de top van een rug, tussen 2 valleien op relatief korte afstand, is de verwachting voor prehistorie eerder hoog te noemen. De verwachting naar sporensites uit historische perioden is eveneens hoog te noemen en dan voornamelijk uit de metaaltijden, gezien de aanwezigheid van zgn. Celtic Fields in de onmiddellijke nabijheid. Ook sporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen zijn niet uit te sluiten, hoewel hier geen directe aanwijzingen voor zijn.

4.3.2 Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Op het projectgebied zal door de opdrachtgever, Linsen bvba, de bestaande bebouwing gesloopt worden. Vervolgens zal een nieuw gebouw opgetrokken worden bestaande uit 14 units. Hierrond wordt een wegenis en riolering aangelegd. Bij elke unit wordt een waterput voorzien en zullen er nutsleidingen aangelegd worden. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6.377 m².

Binnen het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft enkele locaties waar via luchtfotografie, of op basis van het DHM, zgn. *'Celtic Fields'* konden herkend worden. Deze Celtic Fields, of akkertjes uit de late bronstijd, bevinden zich ten westen van het plangebied en duiden op landbouwactiviteiten in deze periode.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied pas bebouwing verschijnt op het einde van de 20ste eeuw. De situatie blijft ongewijzigd tot nu.

De verwachting naar steentijdsites is eerder hoog te noemen. Sporensites kunnen eveneens verwacht worden.

4.4 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat de geplande werken het archeologisch bodemarchief zullen verstoren. Dit wordt kort besproken in het 'Programma van maatregelen'.

5 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

Gullentops F. & Wouters L., Delfstoffen in Vlaanderen

Van de Konijnenburg R., 2018: *Archeologienota met uitgesteld onderzoek. Bocholt, Grobbenstraat 1. Verslag van de resultaten van het bureauonderzoek 2018J252*, Bree

Van Ranst E. & Sys. C.: *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.

Vromans A. & Blomme A., 2018: *Archeologienota Bocholt, Galgenbergstraat: Verslag van Resultaten*, BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 737, Bassevelde

Online bronnen

<https://aardrijkskunde.dbz.be/graad3/oostende/overzicht.pdf>

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2019) .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Gewestplan (Geopunt, 2019).....	7
Figuur 5: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geopunt, 2019).....	9
Figuur 6: Bestaande toestand (Linsen bvba, 2019)	10
Figuur 7: Toekomstig inplantingsplan (Linsen bvba, 2019)	11
Figuur 8: Situering van het projectgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2019)	12
Figuur 9: Topografische kaart met situering van het projectgebied (Geopunt, 2019).....	13
Figuur 10: Situering van het projectgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2019)	14
Figuur 11: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in N-Z richting (Geopunt, 2019).....	14
Figuur 12: Bocholt aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2019).....	15
Figuur 13: Situering van het projectgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2019).....	16
Figuur 14: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2019)	17
Figuur 15: Uitleg van het type 39 volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016) .	17
Figuur 16: Situering van het projectgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2019)	18
Figuur 17: Situering van het projectgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2019)	19
Figuur 18: Situering van het projectgebied op de potentiële bodemerosiekaart (Geopunt, 2019).....	20
Figuur 19: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2019).....	20
Figuur 20: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2019)	21
Figuur 21: Kaart met situering van het projectgebied en IOE-relicten op GRB-basiskaart (IOE, 2019)	22
Figuur 22: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied (Geopunt, 2019)	26
Figuur 23: Situering van het projectgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2019)	27
Figuur 24: Situering van het projectgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2019)	27
Figuur 25: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1873 (Cartesius, 2019).....	28
Figuur 26: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1904 (Cartesius, 2019).....	29
Figuur 27: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1939 (Cartesius, 2019).....	29
Figuur 28: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1969 (Cartesius, 2019).....	30
Figuur 29: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1981 (Cartesius, 2019).....	30
Figuur 30: Situering van het projectgebied op de Topografische kaart van 1989 (Cartesius, 2019).....	31
Figuur 31: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1971 (Geopunt, 2019)	31
Figuur 32: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 1979-1990 (Geopunt, 2019)	32
Figuur 33: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2000-2003 (Geopunt, 2019)	32
Figuur 34: Situering van het projectgebied op de luchtfoto van 2005-2007 (Geopunt, 2019)	33

7 PLANNENLIJST

BOGO/19/04/10/1 - Digitale aanmaak.....	6
BOGO/19/04/10/2 - Digitale aanmaak.....	6
BOGO/19/04/10/3 - Digitale aanmaak.....	7
BOGO/19/04/10/4 - Digitale aanmaak.....	9
BOGO/19/04/10/5 - Digitale aanmaak.....	12
BOGO/19/04/10/6 - Digitale aanmaak.....	13
BOGO/19/04/10/7 - Digitale aanmaak.....	14
BOGO/19/04/10/8 - Digitale aanmaak.....	15
BOGO/19/04/10/9 - Digitale aanmaak.....	16
BOGO/19/04/10/10 - Digitale aanmaak.....	17
BOGO/19/04/10/11 - Digitale aanmaak.....	18
BOGO/19/04/10/12 - Digitale aanmaak.....	19
BOGO/19/04/10/13 - Digitale aanmaak.....	20
BOGO/19/04/10/14 - Digitale aanmaak.....	20
BOGO/19/04/10/15 - Digitale aanmaak.....	21
BOGO/19/04/10/16 - Digitale aanmaak.....	22
BOGO/19/04/10/17 - Digitale aanmaak.....	26
BOGO/19/04/10/18 - Digitale aanmaak.....	27
BOGO/19/04/10/19 - Digitale aanmaak.....	27
BOGO/19/04/10/20 - Digitale aanmaak.....	28
BOGO/19/04/10/21 - Digitale aanmaak.....	29
BOGO/19/04/10/22 - Digitale aanmaak.....	29
BOGO/19/04/10/23 - Digitale aanmaak.....	30
BOGO/19/04/10/24 - Digitale aanmaak.....	30
BOGO/19/04/10/25 - Digitale aanmaak.....	31
BOGO/19/04/10/26 - Digitale aanmaak.....	31
BOGO/19/04/10/27 - Digitale aanmaak.....	32
BOGO/19/04/10/28 - Digitale aanmaak.....	32
BOGO/19/04/10/29 - Digitale aanmaak.....	33